

जाहिरात.

पुणे सार्वजनिक सभेकडून.

देण्यांत येते ऐशीजे- सार्वजनिक सभेच्या नियमा-
चे ९ व्या कलमा अन्वये आश्विन मासची वा-
र्षिक सभा येत्या रविवारी ह्याणजे तारीख
१ नोवेंबर सन १८७४ रोजीं बारांवर चार
वाजनां सदाशिव पेठेंत रा. रा. नानासाहे-
ब फडतरे यांचे वाड्यांत भरणार आहे.
त्या वेळेस शके १७९५ सालांत आश्विन मा-
सा पासून शके १७९६ सालाचे आश्विन मा-
सा पर्यंत एका वर्षांत या सभेकडून कोण-
कोणतीं कामें झालीं याच्या गोषवा-याचा रि-
पोर्ट वाचला जाईल, तरा सदहू तारिखेस
सर्वांनीं मेहेरबानगीं करून यावे, अशी वि-
नंति आहे.

शिवराम हरी साठे,
ता. २९ अक्टोबर १८७४ } आन. सेक्रेटरी सा. ज. सभापुणे

ज. प्रेस.

॥ श्री ॥

इंदापूर येथील ऐक्यवर्धक
सभा.

सभेची रचना व नियम.

हे पुस्तक
सदेश कल्याणासाठी मुख्य सभेने
तयार केले,
ते
पोर सभेने
पंढरपूर येथे

“पंढरीवृत्त” छापखान्यांत छापून प्रसिद्ध
केले.

मिनी भाद्रपद वद्य १३ सोमवार शके १७९७

इंदापूर येथील ऐक्यवर्धक
सभा.

— . ❁ . —
सभेची रचना व नियम.

हे पुस्तक,
स्वदेश कल्याणासाठी सुरक्षितपणे,
तयार केले.
~~~~~
ते

पोट सभेने
पंढरपूर येथे,

“पंढरीवृत्त” आपल्यांत आपून प्रसिद्ध
केले.

मिस्त्री,

भाद्रपद वद्य १३ सोमवार शके १७९१ पुन.
नाग संवत्सरे.
सम १८७५ इ.स.वी.

प्रस्तावना.

या देशांतील लोकांस सांप्रत काळानें मिळू न दशा प्राप्त झाली, याचा विद्वानलोक आलीकडे विचार करूं लागले. त्याचरून असें निष्पन्न झालें कीं, परस्परांत प्रीतीचें ऐक्य नाही, यामुळे व्यापार अगदीं नाहीसा झाला; तेणेंकरून कलह उत्पन्न होऊन द्वेष वाढला, आणि एकमेकांचा उत्कर्ष सहन न होऊन परस्पर नुकसान करण्यास प्रवृत्त झाले; या कारणांनं देशांत दरिद्र अवस्था प्राप्त झाली, ती दूर व्हावी. एतदर्थ इंदोपूर येथील सभ्य गृहस्थ यांणीं एके ठिकाणीं जमून विचार करितां, ज्या कलहामुळे आपलें सर्वस्वी नुकसान होतें, तो मिटविण्याचा आणि पक्षकारांमध्ये एखाद्या गोष्टीची गैर समज होऊन त्यामुळे द्वेष वाढून जें हजारों रुपयांचें नुकसान होतें तिचें यथार्थ स्वरूप दाखविण्याच्या हेतूनें एक सभा स्थापावी असें ठरल्याचरून कसबे इंदोपूर येथें “ऐक्यवर्धकसभा” म्हणून स्थापिली आहे.

आतां सभेचे हेतुप्रमाणें काम चाललें असतां अर्थीतच जें कलहाचें मूळ व परस्परांतील गैर समजुतीचें बीज नाहीसें होऊन प्रीति उत्पन्न होईल, आणि एकमेकांचें हित चिंतण्यास तयार राहतील. यास दृष्टांत, ऐक्य कुटुंबांतील माणसें अगर खरे स्नेही यांच्या परस्परांत एकमेकांविषयीं गैर समज नसल्यामुळे ते जसे परस्परांकरितां प्राण देखील देण्यास तयार असतात, तद्वत देशांतील लोकांमध्ये जी परस्परांविषयीं गैर समज आहे, ती नाहीशी झाल्यानें अपसांत खरे मित्रभावानें वागून एकमेकांचें हित चिंति नील, तेणेंकरून व्यापार वाढून देशांत संपत्तीची वृद्धि होईल; आणि राजा व प्रजा यांच्यामध्ये तोच नियम लागू असल्यानें त्यांच्यांतही प्रीति उत्पन्न होऊन राज्यास बळकटी येईल. हें जाणून सरकारचे अधिकारी व राजनिष्ठ स्वदेशहितेच्छु आपलें संप्रेम अंतःकरणपूर्वक या सभेस मदत देतील अशी सभासदांस आशा आहे.

सूचना.

स्वदेश हितेच्छु विद्वान् आणि सरकारचे अधिकारी यांस.

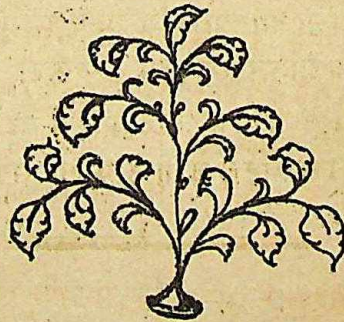
ही सभा विनयपूर्वक कळविते की, या सूचनेखाली जे सभेचे नियम काढून ठरले आहेत त्यांत एखादा नियम सरकारचे कायद्यास व त्यांचे राजकीय कारस्थानास बाध आणणारा असेल अगर पूर्वापार संबंध मनांत आणून नियमान्ना अर्थ केला असतां सरकारचे कायद्यास अगर त्यांच्या राजकीय कारस्थानास बाध येत असेल तर त्याचदल या सभेस कळविले असतां ही सभा तो नियम काढून राकण्यास अगर नियमांत सुलूस करण्यास आनंदाने तयार आहे. व नियमांत कांहीं जास्त मजतकर वाढविण्याविषयीं सुचविलें असतां या सभेंत पसंत ठरल्यास मोठे औत्सुक्यानें वाढवून सुचविणारांचे आभार मानील.

सभेचे आज्ञेवरून,

रामचंद्र नरसिंगराव देशपांडे.

पांडुरंग रामकृष्ण जोशी.

मुख्य सभेचे चिटणीस.

इंदापूर येथील ऐक्यवर्धक सभेची रचना.

अध्यक्ष.

श्रीमंत रा. कृष्णराव भागेश नाडगोंड इनामी जहागीरदार.

उपाध्यक्ष.

श्रीमंत रा. माधवराव वामन देशपांडे इनामी जहागीरदार.

चिरणीस.

रा. रा. रामचंद्र नरसिंगराव देशपांडे.

रा. रा. पांडुरंग रामकृष्ण जोशी.

राजिनदार.

रा. रा. बळवंतराव गोपाळ जावडेकर.

सभामद.

गांवचा शेजनेबर

कसबे इंदापूर.

रा. रा. अण्णाजी गोविंद इनामदार.

रा. रा. अब्बाजी माधवराव देशपांडे, इ.
नामी जहागीरदार.

वे. रा. सरवाराम अकंभट मुळे.

रा. रा. अण्णाजी दाजी फडके.

रा. रा. रघोत्तम नारायण जावडेकर.

रा. रा. नारायण वामनराव देशपांडे.

ह. भ. प. निंबराज गोविंद गोसावी.

रा. रा. नारायण दाजी देशपांडे.

रा. रा. रावजी चिमणाजी देशपांडे.

रा. रा. बळवंतराव पोरेश्वर देशपांडे.

रा. रा. नामनाथ जयवंत महाजन.

रा. रा. गोपाळ नरसिंगराव देशपांडे, इ.
दापूर तालुक्यातील रायतेचे एजंट,
मुखत्यार.

वे. रा. गोपाळ बलभट फडके.

रा. रा. गोविंद नरसिंगराव देशपांडे.

रा. रा. गंगाधर बजाजी महाजन.

हरिभक्त परायण बाबाजी अब्बाजी बा.
वा गोसावी.

रा. रा. बाबाजी भीमराव पंडित.

ह. भ. य. अमंदराव रंगनाथ गोसावी.

रा. रा. गणेश विठ्ठल पट्टरी.

रा. रा. बळवंतराव नरसिंह जावडेकर.

रा. रा. गोविंद बहिरव देशपांडे कुळकस

पी कसबे इरापूर.

रा. रा. पांडुरंग बळवंत महाजन.

वे. रा. वासुदेव नारायण पौराणिक.

वे. रा. सामराज नारायण पौराणिक.

रा. रा. माधवराव बहिरव देशपांडे.

रा. रा. अप्पाजी सामराज देशपांडे.

वे. रा. गणेश काशिनाथ जोशी.

वे. रा. यामन व्यंकटेश शुक्ल.

रा. रा. केशव यामन वैद्य.

रा. रा. अब्बाजी बहिरव देशपांडे.

रा. रा. नारायण बाजी पंढरी.

रा. रा. नरसिंगराव अवधूत जकाते.

रा. रा. दत्तु अब्बाजी तांबेकर.

रा. रा. गोविंद खंडेराव पडतुरे.

रा. रा. कृष्णाजी खंडेराव देशपांडे.

वे. सु. रा. नारायण नरसिंहयामजोशी.

रा. रा. रावजी नारायण देशपांडे.

रा. रा. नारायण हरी हरखंडे.

रा. रा. खंडेराव हरी हरखंडे.

रा. रा. नारायण बल्लाळ जोशी.

रा. रा. रंगो सरवाराम दुनारवे.

रा. रा. पांडुरंग बाळकृष्ण बाबरस.

रा. रा. रघुनाथ मैराळ पडतुरे.

रा. रा. नरहर विठ्ठल बरीदे.

रा. रा. गोविंद गणेश बाबरस.

रा. रा. रामचंद्र विठ्ठल पंढरी.

रा. रा. रावजी नानाजी जोशी.

रा. रा. गोविंद भास्कर गाडगीळ.

रा. रा. माधवराव नारायण नाडगोंड,
जहागीरदार.

वे. शा. सं. बाळकृष्ण दुर्गादास पाठक.

वे. शा. सं. दाजी बाळकृष्ण पाठक.

रा. रा. सामराज यामन देशपांडे.

रा. रा. नारायण रघुनाथ ठोंबरे.

रा. रा. नरहर मोरेश्वर महाजन.

रा. रा. नरहर सिताराम रामदासी.

रा. रा. बाबन बापुलाल दुबे.

रा. रा. हरी बालकिसन मिश्र.

रा. रा. ब्रिजलाल राघूशिंग शुक्ल.

रा. रा. संतराम बापू शुक्ल.

रा. रा. किसन शिंग चिंतामण
मिश्र.

रा. रा. रामशिंग बिन् अनंदराम.

गुजर.

शे. द्वारकादास बाबाजी गुजर.

शे. गणु गौतमदास गुजर.

शे. रघुचंद मानचंद गुजर.

शे. कपाचंद खुशालचंद गुजर.

शे. दलुचंद लखमीचंद गुजर.

शे. उगरचंद कोठारी गुजर.

शे. गुलाबचंद लिलाचंद गुजर.

शे० रामदास शेवकराम गुजर.
 शे० गोकुळदास बापू गुजर.
 शे० गोपाळ पांडुरंग गुजर.
 शे० भगवान परभूदास गुजर.
 शे० विष्णुदास विठ्ठलदास गुजर.
 शे० नारायण शिवलाल गुजर.
 शे० सावळाराम लक्ष्मणदास.

चाणी.

रा० हरी बिन् बापू घासकूट.
 रा० धोंडी बिन् विठोबा खरवडे.
 रा० नरहरी पांडोबा खरवडे.
 रा० नारायण बाबाजी वाळके.
 रा० लक्ष्मण रामा वाळके.
 रा० आपा बिन् नारायण अनगरे.
 रा० हरी लक्ष्मण खरवडे.
 रा० रामा बिन् धुळ्यापा अनगरे.
 रा० संतु बिन् सद्दोबा ढोकरे.
 रा० भीमा बिन् बाळा ढोकरे.
 रा० बलू बिन् व्यंकोबा खरवडे.
 रा० गोविंदा बिन् कृष्णा खरवडे.
 रा० नागनाथ सदाशिवअया गणेश
 र्य.

रा० गेनू बिन् शंकर अण्णाजंगम.
 रा० संतु बिन् शिंदराम अण्णा.
 रा० अण्णा बिन् बाळा मिलाखे, बाणी.
 रा० रेवापा बिन् भुजंगा ढुवाण बाणी.

रा० सखाराम बिन् अजा खेडकर बाणी.
 रा० सखाराम बिन् विठोबा तुरे बाणी.

शिंपी.

रा० हरी बिन् व्यंकोबा म्हेतरे शिंपी.
 रा० कोंडी बिन् धोंडी शिंपी.
 रा० विठ्ठल बिन् गोविंदा गाणबोटे.
 रा० बाबाजी बिन् विठू शिंपी.
 रा० कृष्णा बिन् बाबाजी भांडेकर.
 रा० संतु बिन् विठू शिंपी.

कांसार.

रा० जयराम बिन् मोरू कांसार.
 रा० नाना बिन् अण्णा कांसार.

सोनार.

रा० नारायण तुकाराम सोनार.
 रा० विश्वनाथ सदाशिव माईक, सोनार.
 रा० दादा रामजी पोसरार.
 रा० गोविंद बापू ढोकरे सोनार.
 रा० नरहर रामचंद्र सोनार.
 रा० आपा बिन् पांडू सोनार.

कोली.

रा० बापू बिन् महादापा हणपे कोली.
 रा० तुकाराम बिन् मोरू मोदळे कोली.
 रा० नरू बिन् खंडू उदरे कोली.

रा. रामजी बिन् सदू मेणसे, कोष्टी.
 रा. देवजी बिन् विठोबा चिनके, को.
 रा. विठोबा बिन् जयराम लवडे.

मराठे.

रा. गोविंदा बिन् गोपाळाशेटे.
 रा. बाबाजी बिन् व्यंकोबा शेटे.
 रा. अबा बिन् तुकाराम शेटे.
 रा. कुशाबा बिन् लक्ष्मण पाटील,
 लांडे.

रा. सतु बिन् पिराजी पवार.
 रा. बापू बिन् जानु शिंदे.
 रा. गोपाळ बिन् कृष्णा मोरे.
 रा. व्यंकू बिन् पिराजी चोपडे.
 रा. निंबाजी बिन् राणू खिंडकर.
 रा. धोंडी बिन् खंडू जगताप.
 रा. मन्याबा बिन् जनकू जगदाळे.
 रा. पर्यता बिन् मालजी फलफले.
 रा. गुरारी बिन् काशिबा गलांडे.
 रा. विठू बिन् गोपाळा क्षीरसागर.
 रा. गोपाळा बिन् काशिबा घाडगे.
 रा. काशिबा बिन् गोपाळा घाडगे.
 रा. बाबाजी बिन् केदारी गोडसे.
 रा. महादू बिन् आवजी सूर्ये.
 रा. जयराम बिन् आवजी जासूर.
 रा. तुकाराम बिन् कृष्णा चव्हाण.
 रा. बाबाजी बिन् खंडू चौधरी.

रा. गजाबा बिन् बाळा दवडगे.
 रा. गुंडी बिन् हणमंता दवडगे.
 रा. येसू बिन् तुकाराम शितोळे.
 रा. जानू बिन् बहिरू तरंगे.
 रा. कृष्णाजी बिन् बहिरू शेलार.
 रा. मनू बिन् भगवानजी शिंदे.
 रा. काशिबा बिन् बहिरू वाघ.
 रा. तुकाराम बिन् लक्ष्मण नागपुरे.
 रा. सरवाराम बिन् हणमंता गलांडे.
 रा. येसबा बिन् पिराजी तरंगे, खोत.

माळी.

रा. बापू बिन् गोविंदा करणे.
 रा. ईश्वरा बिन् म्हातार माळी.
 रा. मारुती बिन् विठुजी देवकर.
 रा. भगा बिन् महाद माळी, आडभाई.
 रा. खंडू बिन् माना माळी आडभाई.
 रा. बापू बिन् धोंडी माळी आडभाई.
 रा. गोविंद बिन् राणबा माळी आडभाई.
 रा. येसू बिन् संतु राऊत.
 रा. सरवाराम बिन् बाळा राऊत.
 रा. कुशाबा बिन् भवानी राऊत.
 रा. पांडु बिन् धोंडी राऊत.
 रा. कृष्णा बिन् बाबाजी राऊत.
 रा. रामा बिन् बाळा राऊत, म्हेतरे.
 रा. बहिरू बिन् पुंजा माळी शिंदे.
 रा. सरवाराम बिन् पदाजी माळी.

रा. सरस्वाराय बिन् बहिरू माळी, शिंदे रा. मोहनशिंग बिन् दुर्गाशिंग.

रा. सरस्वाराय बिन् अमृता माळी गदादे.

रा. म्हपा बिन् शेटी शिंदे माळी.

रा. खंडू बिन् अंतू माळी.

रा. गणू बिन् येसू माळी येव्हारे.

रा. देवजी बिन् खेतरी माळी येव्हारे.

रा. धनू बिन् भिवा माळी येव्हारे.

रा. महादु बिन् काशिवा माळी येव्हारे.

रा. भगवंता बिन् महादु माळी शिंदे.

सुतार.

रा. येनू बिन् मलबा सुतार.

रा. एकनाथ बिन् नरू सुतार.

रा. कृष्णाजी बिन् नारायण सुतार.

रा. गोविंदा बिन् महादु सुतार.

रा. बाबाजी बिन् व्यंकू सुतार.

लोहार.

रा. आयलाजी बिन् सगाजी लोहार.

रा. लक्ष्मण बिन् भिवा लोहार.

रा. अर्जुना बिन् बाळा लोहार.

रा. राजू बिन् सगाजी लोहार.

रा. सरवा बिन् सुभाना लोहार.

रा. बाबाजी बिन् सगाजी लोहार.

रा. महादु बिन् सरवा लोहार.

कुंभार.

रा. देवजी बिन् कुंडलिका कुंभार.

रा. पांडू बिन् शेकू कुंभार म्हत्रे.

रा. बाबाजी बिन् मलकू कुंभार.

रा. केदारी बिन् शेकू कुंभार.

रा. मारुती बिन् व्यंकू कुंभार.

नहावी म्हतरे.

रा. भाऊ बिन् महादु नहावी.

धनगर.

रा. म्हपा बिन् सुभाना चोर मले.

रा. शवजी बिन् सावजी बनसुडे.

रा. देवजी बिन् महादु कवितके.

रा. गिरजापा बिन् खंडू गावडे.

रा. विठोबा बिन् येसू धलपे.

रा. संभू बिन् गोविंदा कवितके.

रा. गंगाराम बिन् सावजी बनसुडे.

रा. गोपाळा बिन् मल्हारी कवितके.

रजपूत.

रा. हट्टी शिंग भगवंतशिंग.

रा. सरस्वाराय बिन् जयरामशिंग.

रा. जयशिंग बिन् राणूशिंग.

रा. हरी बिन् लक्ष्मणशिंग.

रा. गिरधर बिन् दयाराम रजपूत.

रा. केशवशिंग बिन् लक्ष्मणशिंग.

रा. तात्या बिन् महादु नहावी.
 रा. मारायण बिन् धोंडी बाघमारे.
 रा. खटबा बिन् महादु नहावी.
 रा. बाबाजी बिन् विठोबा नहावी.
 रा. राघू बिन् शिदु नहावी.

परीट म्हेत्रे.

रा. बाळा बिन् आपा परीट.
 रा. काळू बिन् राणू परीट.
 रा. जयराम बिन् गुंडी परीट.

चांभार म्हेत्रे.

रा. सरस्वाम बिन् गुंडी चांभार.
 रा. काशी बिन् धनाजी चांभार.
 रा. महादु बिन् सुभाना चांभार.
 रा. गेनु बिन् अर्जुना चांभार.
 रा. सभू बिन् जनकू चांभार.
 रा. भिवा बिन् विठोबा चांभार.
 रा. म्हपा बिन् सुभाना चांभार.

तेली.

रा. महादु बिन् धोंडी तेली म्हेत्रे.
 रा. लखीराम बिन् पिराजी तेली.
 रा. गोपाळा बिन् बाळा तेली.
 रा. बाबाजी बिन् विठोबा पांगरकरतेली.
 रा. रामा बिन् विठोबा लिंगाईत तेली.

स्वारीक.

रा. लक्ष्मण बापू स्वारीक.
 रा. परभू वलद विठोबा कांबळे, स्वादी.
 रा. नाथाजी बिन् अमृता कांबळे.
 रा. अबा बिन् महारजी कांबळे.

जिनगर.

रा. बाळा बिन् रामजी कांबळे.
 रा. मार्तंड बिन् सुभानजी कारंजकर.

सुसलमान.

मे. सय्यद हुसेन साहेब वलद सय्यद
 पीरकाशीम अल्ली काजी
 मे. सय्यद अभिनोदीन वलद सय्यद
 द इमामोदीन नायब काजी.
 मे. राजेशाहा वलद हैदरशाहा फकीर
 इनामदार.
 मे. शेरव मोहोदीन वलद शेरव नवाज.
 मे. शेरव रतन वलद शेरवलाल कोर्बू.
 मे. पिरखान वलद नूरखान.
 मे. खुदावंत वलद शिलेमान.
 मे. शालम वलद बापू फकीर.
 मे. बापुभाई वलद सादापिया.
 मे. सादा वलद इमामखान पठाण.
 मे. शेरव करीम वलद शेरवकाशीम.
 मे. सय्यद काशीम वलद सय्यद कु.
 ल्मुमभाई.

मे. लालखान वल्लद इमामखान पठा
मे. शेख मलीक वल्लद शेख चांद.
मे. इमामभाई वल्लद शेख मियाभाई.
मे. शेख दादा वल्लद शेख काशीमभाई.
मे. सय्यद अनुवार वल्लद सय्यद अब-
दुलभाई.

मे. शेख निजाम वल्लद शेख लालकोट्टी
मे. चांद वल्लद बाबाजी भाई कळवात
मे. कोंडाजी वल्लद लाडजी मोमीन.
मे. आपाभाई वल्लद शेकजी मोमीन.
मे. दादाभाई वल्लद अब्बा सुंडे.
मे. चांद वल्लद अब्बा सुंडे.
मे. राजू वल्लद खबूला बागवान.
मे. नथुभाई वल्लद बापू बागवान.
मे. बाबन वल्लद खबूला बागवान.
मे. राजुभाई वल्लद शाबा तांबोळी.
मे. हसन वल्लद बाबन तांबोळी.

१ बाबन वल्लद चांद साहेब म्हेतर,
भंगी.

रामोशी:

रा. व्यंकूजी बिन् संतबा भाईक बेरड
रा. राजबा बिन् संतबा भाईक बेरड

महार म्हेत्रे.

आपा वल्लद मलकू महार.

बुधाजी वल्लद साखरूजी महार
नारायण वल्लद गोपाळा महार.
कुसा वल्लद मल्हारी महार.
रामा वल्लद लक्ष्मण महार.
नात्या वल्लद लुकाराम महार.
जानू वल्लद महार.
काशी वल्लद मल्हारी महार.

मांग म्हेत्रे.

भिवा वल्लद ईश्वरा मांग म्हेत्रे.
महादु वल्लद येसू मांग.
मारुती वल्लद लक्ष्मण मांग म्हेत्रे.
गिरजा वल्लद सया मांग.
रामा वल्लद शिवा मांग.
लक्ष्मण वल्लद अंदू मांग.
बाबाजी वल्लद भापू मांग.
अंदू वल्लद केरू मांग.
लक्ष्मण वल्लद शेटी मांग.
हरी वल्लद शिवराम मांग.
साधू वल्लद येसू मांग.

मौजे शाहा नंबर २

रा. रा. गणेश अनंत कुळकरणी.
रा. रा. हरी रावजी कुळकरणी.
रा. पांडुजी बिन् बापुजी पाटील.
रा. नारायण बिन् शेटी खबाले.
रा. लुकाराम बिन् भाणकू सनगर.

मौजे कांदलगांव

नंबर ३

- रा. बाबाजी आनंदराव पाटील.
 रा. रा. धोंडो रंगनाथ कुळकरणी.
 रा. आपा बिन् कुशाबा साखरे.
 रा. येसू बिन् महिपती सरडे.
 रा. साळू बिन् महिपती इंगळे.

मौजे तरदगांव.

नंबर ४.

- रा. दाजी बिन् बाबाजी पाटील.
 रा. रा. दामोदर माधवराव कुळकरणी.
 रा. बाबाजी बिन् तुकाराम पाटील.
 रा. ग्यानू बिन् तुकाराम पाटील.
 रा. भाऊ बिन् संतुजी सरडे पाटील.

मौजे हिंगणगांव.

नंबर ५.

- रा. नगुजी बिन् भवानजी पाटील.
 रा. रा. नाना बळवंत कुळकरणी.
 रा. काजू बिन् येसू लवटे.
 रा. कामाजी बिन् राणुजी शेंडगे.
 रा. विटू बिन् बाबाजी पाटील घोरे.
 रा. दाजी बिन् माधवराव देवकर.
 रा. म्हपा बिन् राणू कोळी.

मौजे बाभुळगांव.

नंबर ६

- रा. रा. व्यंकटेश कृष्ण विंगळे कुळकरणी.
 रा. कुशाबा बिन् बोवाजी गुरगुडे.
 रा. हणमंता बिन् शेटीचा अवबे.
 रा. साधू बिन् महिपती भोसले.

मौजे भारनिमगांव.

नंबर ७

- रा. अमृता बिन् राजबा पाटील.
 रा. रा. गंगाधर बजाजी कुळकरणी.
 रा. रामचंद्र बिन् हरी घासकाटू.
 मे. वल्लीभाई वल्लद अकबरशा.

मौजे बेडुशिगे

नंबर ८

- रा. बहिरजी बिन् सुकुंदजी पाटील.
 रा. रा. नारो आनंदराव कुळकरणी.
 रा. नारायण बिन् लक्ष्मण जाधव.
 रा. सुरारी बिन् मानाजी ननवरे.
 रा. नारायण बिन् कृष्ण बोराटे.

मौजे अवसरी.

नंबर ९.

- रा. रा. रामचंद्र कृष्ण कुळकरणी.
 रा. अयलापा बिन् भवानजी पाटील.
 रा. गेनू बिन् बाळा रोडे. [शिंदे]

रा. सद्दू बिन् संभाजी भोसले.
रा. अनंता बिन् विठू गार्डकवाड.

मौजे भांडगांव.

नंबर १०

रा. लक्ष्मण बिन् पाटलोजी शिंगाडे
पारील.
रा. दादा बिन् यादुजी पारील गार्डक
वाड.
रा. रा. वामन गणेश कुळकरणी.
रा. कृष्णा बिन् भवानी गार्डकवाड.
रा. मानापा बिन् लिंगोजी डुके.

कसबे बावडे.

नंबर ११

रा. नारायण बिन् भगवंतराव पा-
टील.
रा. बाजीराव बिन् रामजी पारील.
रा. रा. नरहर मोरेश्वर कुळकरणी.
रा. अनंता बिन् कृष्णा सोनार.
रा. रा. दामोदर नागनाथ कांडलकर.
रा. रा. बापू जिवाजी कुळकरणी.
रा. अवाजी बिन् बापुजी पारील.
रा. कृष्णाजी बिन् अम्ही पारील.
रा. बयाजी बिन् धोंडजी पारील.
रा. बापू बिन् जयराम पारील म-
जरे गणेशवाडी.

रा. पांडू बिन् हणमंत पारील मज-
रे सुरवड.

रा. विठुजी बिन् म्हातारजी पारील,
मजरे भोडणी.

रा. राणू बिन् म्हातारजी वरकडा,
मजरे तारवेवाडी.

रा. भगा बिन् सताजी ढोले.

रा. खंडू बिन् शिंदु मजरे पि-
टेवाडी.

रा. नाना बिन् धोंडजी गवतूर मज-
रे कचरवाडी.

रा. गणू बिन् बाबाजी शिंदे मज-
रे भुरकुडवाडी.

रा. बाबाजी बिन् बाळोजी पारील.

रा. रा. यशवंत रामोदर कुळकरणी.

मौजे वझरे

नंबर १२

रा. रा. गणेश रघुनाथ कुळकरणी.
रा. रावजी बिन् आवजी सावत, पा-
टील.

रा. अन्याबा बिन् कुसाजी रचटके.

रा. रामकृष्ण रावजी सावत.

रा. गुंडी बिन् हैबती सावळकर.

मौजे गोंदी.

नंबर १३.

रा. बाबाजी बिन् रावजी पाटीलसूख
 रा. माधवराव बिन् गोविंदराव पा.
 रील.
 रा. लक्ष्मण बिन् हरी सोनवलकर
 रा. सखाराम बिन् गोविंद जाधव.
 रा. अहमद बल्लर महंमदाभाई.

मौजे तुमबाडी.

नंबर १४

रा. अकोजी बिन् व्यंकोजी पाटील.
 रा. विठू बिन् चवंडाण सावत.
 रा. मारुती बिन् आपा कारे.
 रा. सदाशिव बिन् नानाजी भावले.
 रा. कस्तु बल्लर महंमदाभाई.

मौजे सराडी

नंबर १५

रा. रा. रामचंद्र कृष्ण कुळकरणी.
 रा. नझरोजी बिन् हणमंता पाटील.
 रा. रा. सखाराम बळवंत कुळकर
 रा. गंगाजी बिन् बाळोजी पाटील.
 रा. पिराजी बिन् विवुजी पाटील.
 रा. रावजी बिन् केदारी गाईकवाड.

मौजे निरनिमगांव.

नंबर १६

रा. रा. नरहर सखाराम कुळकरणी

रा. बाबाजी बिन् निंबाजी पाटील.
 रा. बापू बिन् पानाजी सावळे.
 रा. विठू बिन् मैराळा वाणी.
 रा. बाबाजी बिन् निंबाजी देवडे.

मौजे चाकाटी.

नंबर १७

रा. रां. गोपाळ अवधूत कुळकरणी
 रा. येसाजी बिन् निंबाजी पाटील.
 रा. पाटलोजी बिन् जनोजी पाटील.
 रा. अंदू बिन् बापू भिताडे.
 रा. अकोदाजी नाचणे.
 रा. बापू बिन् कृष्णा फडतरे.

मौजे रेडणी.

नंबर १८

रा. रा. कोंडो रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. रावजी बिन् हणमंतराव पाटील.
 रा. शिवराम बिन् भाऊशिंग मारवा
 डी.
 रा. बहिरुजी बिन् बळवंतरावपा-
 टील.
 रा. दामोदर सखाराम सोनार.
 रा. कृष्णा बिन् बाळा नाईकवाडी.

मौजे रेडा.

नंबर १९

रा. रा. लक्ष्मण विश्वनाथ कुळकरणी.
 रा. दोळतराव विन् स्यातारजी पाटील.
 रा. बाबाजी विन् बाघोजी पाटील.
 रा. पाटलोजी विन् मंदाजी पाटील.
 रा. भाऊ विन् धोडी गाईकवाड.

मौजे शेरफळ हवेली

नंबर २०

रा. रा. माणको अण्णाजी कुळकरणी.
 रा. रा. नरहर रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. गोविंदराव विन् व्यंकोजी पाटील.
 रा. बहिरजी विन् काशिबा पाटील.
 रा. दाजी विन् संभाजी चव्हाण.
 रा. बाबाजी विन् येसाजी शिंदे.
 रा. जोती विन् विठू नलवडे.

मौजे फारी.

नंबर २१

रा. रा. हरी सरवाराम कुळकरणी.
 रा. हैबतराव विन् हिरोजी पाटील.
 रा. चिमाजी विन् येसाजी पाटील.
 रा. सरवा विन् जानूजी लोहार.
 रा. हरी विन् सरवा गोहिते.
 रा. पांडू विन् भकाजी सोडताळे.

मौजे पिरकेश्वर.

नंबर २२.

रा. रा. मनोहर विठ्ठल कुळकरणी.
 रा. गेनू विन् नायकू गोळे.
 रा. जोती विन् सुभाना गाईकवाड.
 रा. येसू विन् सदोबा सुरवसी.
 रा. जयराव विन् नरसू जाधव.

मौजे निगगांवकेतकी.

नंबर २३.

रा. रा. रामकृष्ण अंबाजी कुळकरणी.
 रा. रामजी विन् नार्तेडराव पाटील.
 रा. दाजी विन् शिवराम पाटील.
 रा. रा. नरहर रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. रा. सिताराम हणमंत कुळकरणी.
 रा. रा. जिवाजी मोरेश्वर कुळकरणी.
 रा. रा. गोपाळ पांडुरंग कुळकरणी.
 रा. गणेश पशवंत पोतदार सोनार.
 रा. हणमंत विन् येसू भोग.
 रा. बापू विन् अलुना पोंड.
 रा. राधू विन् हरी शेडे.

मौजे गोरवली.

नंबर २४

रा. रा. वामन बापुजी कुळकरणी.
 रा. भासा विन् रामजी पाटील.
 रा. लक्ष्मण विन् संताजी बाघभोडे.
 रा. वेताळा विन् व्यंकू शिंदे.
 रा. रावजी विन् धोरी मकर.
 रा. विठू विन् जिवाबा सूळ.

मौजे वरंगली.

नंबर २५

- रा. रा. बाबाजी रावजी कुळकरणी.
 रा. तात्या बिन होनाजी पाटील.
 रा. सुभामा जानुजी कोकणे, पाटील.
 रा. गुंडी बिन हरी कदम.
 रा. दाजी बिन नारायण पोरे.

मौजे राजवडी.

नंबर २६.

- रा. नारायण बिन मानाजी इवरे.
 रा. गिरजापा बिन अंदू इवरे.
 रा. अपा बिन अर्जुना फुके.
 रा. नारायण बिन मानाजी इंगळे.
 रा. बाबाजी बिन गोपाळा दुरंगे.
 रा. अन्याबा बिन बापुजी कोकाटे.

मौजे गागरगांव.

नंबर २७

- रा. रा. कृष्णाजी आवंदरावडोळे कुळकरणी.
 रा. विठुजी बिन बाबाजी पाटील.
 रा. कुशाबा बिन शेटी जाधव.
 रा. सरवाराम बिन शेटी मिंड.
 रा. विठू बिन जोती शिंगोडे.
 रा. अबाजी बिन बाळोजी आरोळे.

मौजे बिजवडी.

नंबर २८

- रा. रा. गोविंद शिंदे वाराम कुळकरणी.
 रा. बापू बिन पाटलोजी पाटील.
 रा. मारुती बिन बाबाजी पाटील.
 रा. आपा बिन शिंदे जाधव.
 रा. मारुती बिन रावजी पाटील.

मौजे बलपुडी.

नंबर २९

- रा. रा. गोपाळ खंडेराव कुळकरणी.
 रा. शिवराम बिन रामजी पाटील.
 रा. हणमंतराव बिन बाळोजी पाटील.
 रा. साधू बिन बिरू धडस.
 रा. मेनू बिन कृष्णा कदम.

मौजे भावडी

नंबर ३०

- रा. रा. गणेश दिगांबर कुळकरणी.
 रा. बापुजी बिन मनाजी पाटील.
 रा. येसूजी बिन मलकाजी उचाले.
 रा. मेनू बिन सुकाराम पाटील.
 रा. बाबाजी बिन पर्यता तरंगे.
 रा. दुर्गाजी बिन बेळू वडार.

मौजे चांडगांव

नंबर ३१

रा. रा. बाळाजी विठ्ठल कुळकरणी.
 रा. गोविंदराव विन् शिवराम पाटील.
 रा. नामा विन् चिडू अरण्डे.
 रा. गणपतराव विन् महादजी पाटील.
 रा. पाराजी विन् साबाजी मदने.
 रा. पिरा विन् अमृता घोरपडे.

मौजे चरकुटे बुढुक

नंबर ३२

रा. बापुजी विन् महादजी पाटील चुले.
 रा. नामदेव विन् बळवंतराव पाटील.
 रा. पाटलू विन् महादू देवकर.
 शो. नानचंद तुर्गा राम पारवाडी.
 रा. कृष्णा विन् खंडमाळी.
 मे. दादन बल्लद मनुभाई.

मौजे अगोती.

नंबर ३३

रा. रा. गोविंद बाबाजी कुळकरणी.
 रा. रा. नारो महिपत कुळकरणी.
 रा. बाळाजी महिपत कुळकरणी.
 रा. विश्वनाथ विन् जोत्याजी पाटील.
 शो. दत्तचंद प्रतापचंद गुजर.
 रा. अन्याबा विन् महादबा पाटील.

मौजे गांजे वळण. नं. ३४

रा. रा. नरहर बळवंत कुळकरणी.
 रा. अन्याबा विन् देनजी पाटील.

रा. धोंडी विन् अर्जुना शिंदे.
 रा. बहिरजी विन् महादजी पाटील.
 रा. बाबाजी विन् बापुजी घाडगे.
 रा. रामजी विन् सुभानजी जगताप.

मौजे कळारी.

नंबर ३५.

रा. रा. अंताजी धोंडदेव कुळकरणी.
 रा. खंडेराव विन् विठुजी पाटील.
 रा. खंडू विन् सदाशिव पाटील.
 रा. बाबाजी विन् सटवा सुतार.
 रा. सिताराम विन् भगवानशिंग.
 रा. महादू विन् खंडबा बाबर.

मौजे कालठुणा.

नंबर ३६.

रा. रा. बळवंत बजाजी कुळकरणी.
 रा. रामराव विन् काळुजी पाटील.
 रा. रावजी विन् सुभानजी पाटील गु.
 रा. सुभानराव विन् बळवंतराव पा.
 रा. संताजी विन् सुरारजी पाटील गु.
 रा. बापू विन् सुरारी गद्दकचाड.
 रा. हरजी विन् काळुजी पाटील.
 रा. दाजी विन् सुभानजी पाटील.

रा. पावजी बिन् सराशिव पाटील.

मौजे शिरसुडी.

नंबर ३७.

रा. रावजी बिन् कृष्णाजी पाटील, मा-
रकर.

रा. रा. यशवंत रामाजी कुळकरणी.

रा. म्हातारजी बिन् रायजी खामाळ.

रा. नाना बिन् रायजी चोरमले.

रा. यशवंतराव बिन् आपाजी पाटील.

रा. मारुती बिन् बहिरजी पाटील.

मौजे पडस्थळ.

नंबर ३८.

रा. रा. दाजी दासो कुळकरणी.

रा. रा. हरी रावजी कुळकरणी.

रा. खंडुजी बिन् सुलतानजी पाटील.

रा. पांडू बिन् आपा वोंगाणे.

रा. शिवा बिन् अमृता कोळेकर.

रा. भाऊ बिन् येसू अचळे.

रा. रघू बिन् गोविंदा गोळे.

मौजे अजूती.

नंबर ३९.

रा. रा. पाफको गोविंद कुळकरणी.

रा. रा. यशवंत गोविंद कुळकरणी.

रा. शिवा बिन् भिवा कन्हैरकर.

मौजे सुगांब नंबर ४०.

रा. रा. जयवंतरावजी कुळकरणी.

रा. नागोजी बिन् गोपाळजी पाटील.

रा. हणमंता बिन् नागू टेकाळे.

रा. विठू बिन् अमृता देवकर.

रा. बापू बिन् महादु देवकर.

मे. अमीन भाई वल्लद हुसनभाई.

मौजे पिंपरीखुर्द.

नंबर ४१.

रा. बाहिणाजी बिन् केरुजी पाटील.

रा. रा. विष्णु माधवराव कुळकरणी.

रा. केदारी बिन् रामजी पोवार.

रा. कुशाबा बिन् राजी पेटकर.

रा. हणमंता बिन् कुशाबा शिंदे.

कसबे कळस.

नंबर ४२.

रा. रा. गोपाळ अप्पाजी कुळकरणी.

रा. रा. अपाजी विठ्ठल कुळकरणी.

रा. माधवराव बिन् रावजी पाटील,
राजे भोसले.

रा. विठू बिन् धोंडजी पाटील खार-
तोंडे.

रा. खेमचंद जयचंद राजर.

रा. सरनाराम बिन् संभाजी पाटील.

रा. अंतू बिन् गोविंदा खारतोंडे.

रा. राजू बिन् राणू बायाळ.
 रा. बापू बिन् धोंडी मद्गे.
 शे. नानचंद जगजीवन गुजर.

मौजे रुई

नंबर ४३.

रा. बाजी राजाराम कुळकरणी.
 रा. रा. शंकर अपाजी कुळकरणी.
 रा. बाबाजी बिन् सदाशिव अजबे.
 रा. राजू बिन् संताजी भगत.
 रा. रायजी बिन् बोवाजी पाटील मा.
 उकर.

मौजे व्याहाळी

नंबर ४४.

रा. रा. बळवंत बजाजी कुळकरणी.
 रा. मारुती बिन् गोविंदा पाटील.
 रा. रामा बिन् खेचाजी पाटील.
 रा. रा. पांडुरंग अनंत गुधारे.
 रा. रा. नरहर त्रिंबक बरीदे, पाटील.

मौजे गोतोडी.

नंबर ४५.

रा. रा. रायजी बापुजी कुळकरणी.
 रा. दोलतराय बिन् यशवंतराय पा.
 टील.
 रा. अयळाजी बिन् अंदोजी चौगुले.

रा. गोविंदा बिन् जोतीबा पाटील.
 रा. सुकाराम बिन् विठोबा शिंदे.

मौजे शेळगांव.

नंबर ४६.

रा. रा. गोविंद राजाराम कुळकरणी.
 रा. रा. गणेश हणमंत कुळकरणी.
 रा. बाणफोजी बिन् भागुजी पाटील.
 रा. लाराचंद तरसौराम गुजर.
 शे. पामाचंद परमचंद गुजर.
 रा. रा. गणेश मल्हार कुळकरणी.
 रा. रा. बाळाजी सावळाजी.

मौजे अंधरणे.

नंबर ४७.

रा. रा. गुजाजी दाजी कुळकरणी.
 रा. रघुमाजी बिन् मारुती पाटील, भा.
 पटे.
 शे. रामचंद्र परमचंद गुजर.
 रा. अर्जुना बिन् प्हातार पाळी.
 रा. गोविंदा बिन् अबा माळी.

मौजे लासुरणे.

नंबर ४८.

रा. रा. हणमंत विठ्ठल कुळकरणी.
 रा. रा. महादाजी रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. चंदू बिन् विरापा पाटील.

रा. केदारी बिन् कृष्णा शिंदे.
रा. बाबाजी बिन् संताजी जामदार.

मौजे कळंब.

नंबर ४९

रा. रा. अबाजी चशवंत कुळकरणी.
रा. रा. नाना बानाजी कुळकरणी.
रा. विठुजी बिन् धोंडाजी पारील.
रा. विठुजी बिन् भवानी पारील.
रा. शिंदु बिन् लक्ष्मण अर्जून.

मौजे चिरबली.

नंबर ५०

रा. रा. अण्णाजी गोपाळ कुळकरणी.
रा. मिंबाजी बिन् जोगूजी अर्जून.
रा. मल्हारी बिन् विठू पारील.
रा. रामजी बिन् काशी पारील.
रा. राया बिन् अबाजी करम.

मौजे कुरबली.

नंबर ५१.

रा. रा. गंगाधर गोविंद कुळकरणी.
रा. येस्व बिन् मानाजी पारील.
रा. येस्व बिन् सुभानजी पारील.
रा. महादु बिन् मानाजी करम.
रा. रावजी बिन् बाहिणाजी माने.

मौजे जांब.

नंबर ५२

रा. खंडुजी बिन् बापुजी पारील.
रा. काळू बिन् गोजरी पारील.
रा. सुरारी बिन् वडजू जाधव.
रा. जयराम बिन् गोजरी पारील.
रा. विठू बिन् जोती माने.

मौजे उद्धर.

नंबर ५३.

रा. रा. बाळकृष्ण मोरेश्वर कुळकरणी.
रा. जोती बिन् नाथाजी मोरे.
रा. पाटलू बिन् विठू कौठेकर.
रा. मिळू बिन् बाळकृष्ण पवार.
शे. पटू बिन् रेचवंत गुजर.

मौजे तावसी.

नंबर ५४

रा. रा. यादव खंडेराव कुळकरणी.
रा. भवानी बिन् फिरगुजी पारील.
रा. उदाजी बिन् मलजी पारील.
रा. अपाजी बिन् खंडोजी पारील.
रा. रामजी सखोजी सोनार.

मौजे सणसर.

नंबर ५५.

रा. रा. बाळाजी बाबाजी कुळकरणी.

रा. बाबाजी बिन् बापुजी पारील, नि-
 बाळकर.
 रा. रा. गणेश रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. अपा बिन् निंबाजी पारील.
 रा. आपा बिन् साळू पारील.

मौजे काझड.

नंबर ५६.

रा. रा. अबाजी गोपाळ कुळकरणी.
 रा. बाळाजी बिन् देवजी पारील.
 रा. संभू बिन् सदाशिव म्हेत्रे.
 रा. नारायण बिन् हैबती शिंदे.
 रा. महादु बिन् कुसा माने.

मौजे निंबोडी.

नंबर ५७

रा. पांडोजी बिन् पुजाजी पारील.
 रा. खंडू बिन् येसाजी पारील.
 रा. दाजी बिन् तुळसाजी बाघ.
 रा. विठू बिन् भयानी नागरगोजे.
 रा. तुळसीराम बिन् रामजी पारील.

मौजे लाकडी

नंबर ५८

रा. रा. अण्णाजी रंगनाथ कुळकरणी.
 रा. पाटळोजी बिन् बाळोजी पारील.
 रा. गोविंदा बिन् लक्ष्मण पारील.
 रा. कुसा बिन् विठू पारील.

रा. विठू बिन् निंबा पारील.

मौजे निरगुडे.

नंबर ५९.

रा. रा. नारायण रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. बाबाजी भगजी पारील कोबळे.
 रा. रखमाजी कमळोजी चांदगुडे.
 रा. हरी बिन् हणमंता हणयणे.
 रा. येसू बिन् व्यंकोजी कोळी.

मौजे शेटफळगुडे

नंबर ६०

रा. रा. वामन जनार्दन कुळकरणी.
 रा. रा. कृष्णाजी जयराम कुळकरणी.
 रा. बाबाजी बिन् हणमंता पारील.
 रा. पर्यता बिन् विठू शेंडे.
 रा. बाळा बिन् मुकुंदा बाबळे.

मौजे अकोले.

नंबर ६१

रा. रा. नारायण दाजी कुळकरणी.
 रा. नारायण बिन् पिराजी पारील.
 रा. खंडू बिन् असोजी.
 रा. अंदू बिन् भुजाजी दराडे.
 रा. खंडू बिन् हणमंता माने.

मौजे पिंपळे.

नंबर ६२

रा. रा. रंगो सुहृद कुळकरणी.
 रा. मुलाजी बिन् अमृतराव पाटील.
 रा. फांडू बिन् संतू मेघे.
 रा. कुला बिन् गोदाजी पाटील.
 रा. महीदू बिन् गिरजा पोषे.
 रा. रामादर महाराजी कुळकरणी.

मोजे महनवाडी.

नंबर ६३.

रा. रा. सिताराम अभूत कुळकरणी.
 रा. बाबाजी बिन् पारलोजू पाटील.
 रा. फोंडी बिन् कुष्णा सकुटे.
 रा. हणमंता बिन् बापू पवार.
 रा. बाहिरू बिन् शेरी सुरवसी.

मोजे भातलवाडी.

नंबर ६४

रा. रा. विष्णु रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. दोलतराव बिन् हणमंतराव पाटील.
 रा. विठू बिन् अमृतराव पाटील.
 रा. नारायण बिन् अमृतराव पाटील.
 रा. गोविंदा बिन् जोती कुताळ.

मोजे होलगुंडवाडी.

नंबर ६५.

रा. रा. सदाशिव रघुनाथ देशपांडे कुळकरणी.

रा. रावजी बिन् भिवजी कुताळ.
 रा. बाबाजी बिन् जोती कुताळ.
 रा. गोविंदा बिन् जोती कुताळ.
 रा. अयजी वल्लर भैराबा चांभार.

मोजे डिकसाळ.

नंबर ६६

रा. रा. अपाजी रघुनाथ कुळकरणी.
 रा. राघू बिन् नाथकू देगारे.
 रा. विठू बिन् बोवाजी शिंदे.
 रा. कुशाबा बिन् निळू जाधव.
 रा. पिराजी बिन् कुष्णाजी माळी.

मोजे भिगव्हण.

नंबर ६७

रा. अपाजी बिन् शिवराम पाटील.
 रा. महादू बिन् गुजाजी कोहार.
 रा. जनकू बिन् महादू धवडे.
 रा. हजारमल शिवराम पारवाडी.
 रा. महादू बिन् अणामंत्रे.
 रा. गोपाळ बिन् रामजी पवार.

मोजे तक्रारवाडी.

नंबर ६८

रा. रा. सदाशिव रघुनाथ देशपांडे,
 कुळकरणी.

रा. बहिरजी बिन् कृष्णाजी बाघ पाटील
 रा. शिवा बिन् जोती बाघ.
 रा. गोडाजी बिन् रामजी खाटीक.
 रा. दौलता बिन् येसू बाघ.
 रा. वयाजी बिन् शावजी बांदे

मौजे कुंभारगांव.

नंबर ६९

रा. रा. गणेश मल्हार बाघ कुळकरणी
 रा. रा. जयराम गणेश कुळकरणी.
 रा. महाळू बिन् बाबाजी पाटील.
 रा. धोंडी बिन् अपाजी पाटील.
 रा. गोविंद बिन् संताजी धुमाळ.

मौजे राईज.

नंबर ७०

रा. रा. माधवराव कोंडदेव देशपांडेकु
 रा. रा. गणेश आत्माराम देशपांडे कु
 लकरणी.
 शे. रामचंद्र पितांबर गुजर.
 शे. राजी रामचंद्र गुजर.
 रा. अबाजी बिन् बापुजी पाटील.
 रा. काशी बिन् भगवंतराम पाटील

मौजे पळसदेव.

नंबर ७१

रा. रा. बळवंत अनंदराव कुळकर

रा. शिवराम बिन् गोपाळराव पाटील
 रा. विठू बिन् जोती चौधले.
 शे. नथु केशव गुजर.
 शे. नथु परशुराम गुजर.
 रा. बाबाजी बिन् बहिरजी बांदे
 रा. रा. राघो लक्ष्मण महाजन.
 रा. रा. वामन सरदाराम जोशी.
 रा. रावजी बिन् जमूजी काळे.

रा. रंगो वामन कुहाडे.

मौजे पोंदवडी.

नंबर ७२

रा. रा. विमणाजी बाजी कुळकरणी
 रा. धोंडी बिन् हणमंतराव पाटील.
 रा. विठू बिन् महादु बेलदार.
 रा. अयताजी बिन् महिपती आप
 टे

रा. रा. कृष्णाजी बाळाजी ननवरे

मौजे नहावी.

नंबर ७३

रा. रा. बळवंत एकनाथ कुळकरणी
 रा. नारायण बिन् माणकुजी पाटील
 रा. रा. नागो गोपाळ कुळकरणी.
 रा. रा. आनंदराव विमणाजी पाटील
 रा. अर्जुना बिन् धोंडी.
 रा. विठू बिन् शंटी जाधव

रा. बाबाजी बिन् शामजी.
रा. पिरा बिन् जानू नहाची.

मौजे बोरी.

नंबर ७४

रा. रा. विष्णु व्यंकटेश कुळकरणी.
रा. रा. पांडुरंग बळवंत कुळकरणी.
रा. रामजी बिन् साळकोजी पाटील.
रा. पाटलुजी बिन् नारायण देवका.
रा. महादु बिन् महिपती जोरी.
रा. अपा बिन् विठू बाघमोडे.
रा. बिरू बिन् धोंडी धळपे.

मौजे लोणी.

नंबर ७५

रा. ना. बनावी गोपाळ कुळकरणी.
रा. विठू बिन् नाना देवकर.
रा. साचळा बिन् संभाजी जगताप.
रा. सत्तु बिन् अनंता घोगरे.
रा. विठू बिन् संताजी सुरवसी.

मौजे कौठळी.

नंबर ७६

रा. रा. विष्णु गणेश कुळकरणी.
रा. अबाजी बिन् बाबाजी चोरमले.
रा. पांडू बिन् बहिरजी पाटील, माड-
कर.

रा. सगुजी बिन् पाटळेजी पाटील.
रा. महादजी बिन् गुंडाजी माडकर.
रा. विठू बिन् काशीबा काळे.
रा. शिंदराम बिन येसाजी माडकर.
रा. बाबाजी बिन् महादु खासगळ.

मौजे निरवांगी.

नंबर ७७

रा. रा. गंगाधर माधव कुळकरणी.
रा. दौलतराव बिन् व्यंकोजी पाटील.
रा. बापाजी बिन् बाबाजी पाटील, पो-
ळ.
रा. गणू बिन् बाळा चौधुले.
रा. हरी मैराळ कुळकरणी.

मौजे खोरोंची.

नंबर ७८

रा. रा. केशव बाभन देशपांडे, कुळकरणी.
रा. रा. शामराज वामन देवापांडे, कु-
ळकरणी.
रा. रा. माधव शामराज कुळकरणी.
रा. रा. अबाजी विठ्ठल पानसरे.
रा. सगोजी बिन् लुकोजी पाटील.
रा. मारुती बिन् जयराम पाटील बा-
हाळे.
रा. महादजी बिन् होनाजी पाटील बा-

हाळे.

नरसिंहपूर.

नंबर ७९.

वे. शा. सं. भाऊ प्रल्हाद दंडपते.

" धोंडो अपाजी नवरस.

" रंगो लक्ष्मण ज्ञप्ते.

" शंकरराय रघुनाथ परांजपे.

" दादा निंबाजी डिंगरे.

" शिवदास रामराव जप्ते.

" बळवंत नारायण अरगडे.

मौजे टणू.

नंबर ८०.

रा. बापू बिन् गोखेजी पाटील.

रा. हरी बिन् मलापावाणी.

रा. रघुनाथ बिन् दोलता मोहिते.

रा. निळू बिन् गोखेजी मोहिते.

मौजे गिरवी.

नंबर ८१.

रा. रा. तात्या अबाजी कुळकरणी.

रा. रा. विष्णु चिंतामण जोशी

रा. तुकाराम बिन् हणमंतराव पाटील.

रा. बापू बिन् रावजी पाटील.

रा. विठू बिन् महिपतराव पाटील.

मौजे पिंपरीबुद्रुक.

न. ८३

रा. रा. सिंहराज जिवाजी कुळकरणी.

रा. तुकाराम बिन् गिनाजी पाटील,
बोडके.रा. मानाजी बिन् जगूजी पाटील बो-
डके.रा. नारायण बिन् बापुजी पाटील,
बोडके.रा. नाना बिन् गुरुखेजी पाटील बोड-
के.

रा. लक्ष्मण बिन् खंडोजी पा. बोडके.

मौजे वरकुरे सुर्त.

न. ८३

रा. रा. माधव बाजी कुळकरणी.

रा. रा. सरवाराम हरी कुळकरणी.

रा. माधवराव बिन् पिराजी पाटील.

रा. राया बिन् लक्ष्मण पवार.

रा. पिराजी बिन् हरी शेरे.

वडेपुरी.

न. ८४

रा. रा. वामन गोविंद कुळकरणी.

रा. रा. बापू शामराज कुळकरणी.

रा. दाजी बिन् अबाजी पाटील, देव-
कर.

रा. सखाराम बिन् चनाजी काळे.

रा. बाबाजी बिन् सदाशिव पाटील.

रा. कुशाबा बिन् बाळा माने.

टाकळी. ८५.

रा. रा. मल्हार बाजी निसर्गत कुळकरणी
 रा. म्हासाजी विन् अंदोजी पारील गुठाळ.
 रा. मारुती विन् महादजी वाकसे चौधुले.

निगसारवर. ८६.

रा. रा. मार्तंड रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. रा. गणेश खंडेराव कुळकरणी.
 शे. आरवीचंद सरवभल गुजर.

१ प्रगणे वांगी ता. करमाळे.

रा. दाजी विन् सावजी जगताप देशमुख
 रा. हंजीराव विन् बापुजी जगताप, दे-
 शमुख.
 रा. व्यंकटराव विन् भुजंगराव जगताप,
 पारील.
 रा. रा. नरसिंगराव अमृत देशपांडे कुळ-
 करणी.
 रा. रा. भल्हाद अबाजी देशपांडे कुळ-
 करणी.

२ टोंकरी प्रगणे वांगी.

रा. रा. वामन अमृत कुळकरणी.
 रा. रा. जयराम रामचंद्र कुळकरणी.
 रा. रा. केशव बजाजी कुळकरणी.
 रा. संभाजी विन् अबाजी पारील, ख-
 रान.

३ बिटरगांव प्रगणे वांगी.

रा. रा. नागो मनोहर पारील.
 रा. रा. तुळसा, व्यंकटेश पारील.
 रा. रा. नारायण खंडेराव कुळकरणी.
 रा. बाबाजी विन् मालजी पारील.
 रा. महादु विन् विठुजी पारील.
 रा. धोंडी विन् मालजी पारील.
 शे. शिवचंद वेणीचंद गुजर.
 रा. साधु विन् खंडाण बाणी.
 रा. हरी विन् अंदू सुतार.
 रा. अनंता विन् बाळोबा सोनार.
 रा. विठू विन् फिरंगू राखुंडे.
 रा. मैबी विन् येसू राखुंडे.
 रा. शिवराम विन् खंडू डुबळ.
 रा. विठोबा विन् रामजी नहावी.
 रा. गुंडी विन् भगवंता लोहार.
 रा. दिनानाथ विन् रघुनाथ रंगारी,
 भांबुरे.

मे. मलीक वल्लद राजेरवान सुळाणा.

४ मौजे सुरली प्र. वांगी.

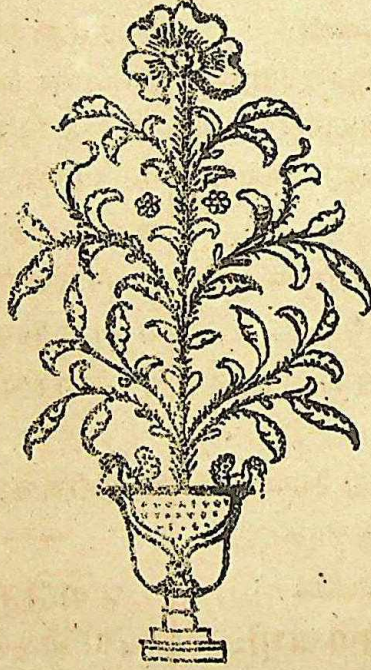
रा. रा. बापुजी त्रिंबक कुळकरणी.
 रा. मारुती विन् येसाजी पारील.
 रा. अबा विन् अपाजी पारील.
 रा. बाबाजी मोकिंदराव पारील.
 रा. सखाराम विन् यादू सोनार.
 रा. येसाजी विन् बापुजी पारील.

(२३)

रा. फारलू बिन् बापू कळे.
रा. रामा बिन् पुकुंदा मिसाळ.
रा. अपा बिन् अंदु सुतार.

रा. मलू बिन् शाबा लोहार.
रा. कुंडलीका वल्लद कृष्णा साभार.

॥ श्रीगणेशायनमः ॥
 इंदापूर येथील ऐक्यवर्धक
 सभेचे नियम.

उद्देश.

१. ही सभा एकमेकांची प्रीति वाढवून नुकसान न होण्याचे दतीस्तव, व परस्परांचीं मते जीं भिन्न आहेत, तीं ऐक्य करण्यासाठी शके १७९७ युव नामसंवत्सरे माहे भाद्रपद वद्य ११ तारिखार रोजी स्थापन केली आहे. व तीस "कसबे इंदापूर येथील ऐक्यवर्धक सभा" अशी संज्ञा दिली आहे.

नांव.

रचना.

२. या सभेंत दर एक जातीतील व धंद्यांतील निदान दोन तरी प्रमुख मनुष्य सभासद असावेत. सभेचे विचारास आल्यास सभासद वाढविण्यास सभा मुखत्यार आहे. सभासदांपैकीं एक अध्यक्ष, एक उपाध्यक्ष व दोन विटणीस व एक खाजिनदार, या प्रमाणें हुद्देंदार असावेत. या सभेस मुख्य सभा अशी संज्ञा दिली आहे.

वेळ.

३. ही सभा प्रत्येक महिन्याचे पहिले सोमवारी अगर सोईचा जो दिवस असेल, त्या दिवशीं मुख्य सभेचे विटणिसांनीं भरवावी. अध्यक्ष अगर उपाध्यक्ष यांचे सूचनेवरून अगर निदान दोन जातीचे दोन सभासदांनीं मुख्य सभेचे विटणीस यांस सयुक्तिक सूचना केल्यास त्यांनीं लागलीच सोपवाहून मुख्य सभा भरवावी, परंतु ती सूचना लेखी असली पाहिजे.

मुख्य सभा
 केव्हांसम-
 जावी व स-
 भेचे काम
 वाढविणे.

४. सभेंत निदान पंधरा सभासद हजर असावे. त्यांत तीन जातीचे लोक असल्याखेरीज ती मुख्य सभा आहे, असें समजले जाणार नाही.

५. सभेंत अध्यक्षांचे सूचनेवरून विटणिसांनीं कामचालवावे. ज्या सभासदास विशेष प्रकारची सभेस सूचना देणें असेल, ती सूचना विटणीस यांनीं दसरीं दाखवून करून सभे पुढें आणावी.

२. सभेचा अखेरचा ठराव लेखी असावा. बहुमताने झालेला ठराव अखेरचा ठराव असे समजले जाईल.

३. सभासदांची समान मते झाल्यास, जो अध्यक्ष सभेचे काम चालवीत असेल त्याची दोन मते समजली जातील.

४. अध्यक्षाचे गैरहजिरीचे वेळेस उपाध्यक्ष, अध्यक्ष होईल. आणि उभयतां गैरहजर असल्यास त्या प्रसंगी मुख्य सभेने बहुमताने सभासदांपैकी अध्यक्ष नेमावा. आणि ही नेमणूक गैरहजरीपुढी समजावी.

५. नित्याचे काम चालविण्याकरितां मुख्य सभेने पोटसभा स्थापावी. व त्याच वेळेस पोटसभेचे सभासदांपैकी एक अध्यक्ष व चिटणीस असे हुद्देदार त्या सभेकरितां नेमावे. ही सभेची नेमणूक दर वर्षीस बदलावी, परंतु जुने सभासद नव्या वर्षीकरितां नेमण्यास हरकत नाही.

६. मुख्य सभेचे व पोटसभेचे नियम, मुख्य सभेने तयार करावे व ते बहुमताने मंजूर झाल्यावर चालतील.

७. अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, चिटणीस व खजिनदार यांच्या नेमणुका एक वर्ष पर्यंत समजल्या जातील व दरसाल भाद्रपदमासी जी मुख्य सभा भरेल, त्या सभेत या कामदारांच्या नेमणुका पुन्हा केल्या जातील. जुने कामदारांस नव्या वर्षीकरितां नेमण्यास हरकत नाही.

८. सभेत दोन चिटणीसांची नेमणूक आहे. त्यांणी पाळी पाळीने तीन तीन महिने एक चिटणिसाने काम करावे आणि मुदत सारल्यावर दुसरे चिटणिसास कामाची समजूत व सर्व कागद पत्र देऊन उभयतांच्या सभांनी याद मुख्य सभेचे अध्यक्ष पाशी द्यावी. त्यावर अध्यक्षांनी आपली मखलासी करून काम पाहणारे चिटणिसापाशी दुसरांत ठेवण्याकरितां द्यावी. सर्व भाद्रपद, नयार करण्याची व सांभाळून ठेवण्याची जोखी

हुद्देदारांच्या नेमणुका.

चिटणिसांचे काम चालवाव सारी.

म मुख्य सभेचे चिटणिसांचे शिवावर आहे. चिटणिसांच्या कामाची पाळी ठरविणे हे मुख्य सभेचे काम आहे.

शिल्लक
व खर्च.

७ खजिनदारांनी सभेची शिल्लक दाखवावी. पोटसभेचे मंजुरीने खजिनदाराने वेळोवेळी खर्च करीत जावा, परंतु मुख्य सभेचे मंजुरीखेरीज एक महिन्यांत पन्नास रुपयांहून जास्ती खर्च करू नये. जरूर प्रसंगी पोट सभेची मंजुरी घेवत नसल्यास मुख्य सभेचे अध्यक्षाने मंजुरीने खर्च करावा, परंतु त्या अध्यक्षाने प्रत्येक प्रसंगी पांच रुपयांहून जास्ती खर्चाविषयी मंजुरी देऊ नये. प्रत्येक मंजुरी लेखी असावी. त्यावर मुख्य सभेचे अगर पोटसभेचे आज्ञेवरून त्या त्या चिटणिसांनी सही करावी. ज्या प्रसंगी अध्यक्षाची मंजुरी घेतली असेल, त्या प्रसंगी मंजुरी पत्रावर अध्यक्षांनी सही करावी. आणि मंजुरी देण्याचे कारण मुख्य सभेचे दसरी लिहून पाठवावे.

पोटसभे-
चे काम
चालवि-
णे.

८ काम चालविण्याचे सोईकरिता पोटसभेत निदान १२ सभासद असावेत. पैकी सात सभासद जरूर असले म्हणजे पोटसभेचे काम चालविण्यास हरकत नाही. मुख्य सभेचा खजिनदार, पोटसभेचा खजिनदार होईल.

१ ही सभा दर आठवड्याच्या प्रत्येक सोमवारी अथवा सोईचे वेळी चिटणिसांचे सूचनेवरून भरवी, परंतु कामाचे सोईकरिता विशेष पोटसभा भरविण्यास पोट सभेचे चिटणिसांस अधिकार आहे. पोटसभेचे काम मुख्यसभेचे नियमा प्रमाणे चालेल, परंतु मुख्यसभेचे अधिकार या सभेने चालवू नयेत.

२ सर्व कागदपत्र या सभेचे चिटणिसांनी सांभाळावे. व सभेत काम तयार करण्याचे ते चिटणीस याने तयार करावे. हे दसर मुख्य सभेचे चिटणिसांच्या सामान्य निर्बंधाखाली राहील. मुख्य सभेचे चिटणीस मुख्य सभेचे काम चालवितील, त्यावेळेस त्या सभेचे चिटणिसांनी योग्य म

द्यावी. रोजचे काम पहाणारे सभासद काम चालवितील, त्यावेळेस या विटगिंसांनी हुजर असून लिहिण्याचे काम व कागदपत्राची जबाबदारी पारवाची.

३ पोटसभेने दरमहा पन्नास रुपयांपर्यंत खर्च करण्याची परवानगी स्वाजिनद्वारास देत जावी. परवानगी दिल्याचा दाखला दुसरी तपशीलवार लिहीत जावा. त्यावर पोटसभेचे अध्यक्ष व दोन सभासद यांनी सही करावी.

४ पोटसभेने दररोजचे काम चालविण्याकरिता आपल्या सभासदांपैकी केरपाळीने तीन सभासद नेमावे, ते नेमल्या दिवसापासून एक आठवडा काम करतील. नंतर दुसरे आठवडाकरिता निराळे नेमावे. रोजचे सभेचे काम नेमलेले सभासदांनी चालवावे आणि सभेचे दसर पाहण्याचा त्यांस अधिकार आहे.

५ रोजचे काम चालविणाऱ्या सभासदांस, नमुने व नियम करण्याचे व नेमणुकीचे काम खेरीज करून पोटसभेचे सर्व अधिकार आहेत, परंतु खर्चाची मंजूरी देणे ती खांब रुपयांहून जास्ती देऊनये. व ती मंजूरी आपल्या रोजमिशीत तपशीलवार दाखल करावी.

६ कोणी सभासद आपले खासगी निमित्ताने सभेत आल्यास, तो त्यावेळेस सभासद सपजला जाणार नाही.

७ कोणी पक्षकाराने आपला न्याय या सभेने करावा, अशी इच्छा दर्शविल्यास, त्याचे विनंतीपत्र रोजचे सभासदांनी त्याच्या सहायित्री घ्यावे. मग तो न्याय काम चालविणारे सभासदांनी करावा आणि त्याचे लेखी दसर ठेवावे; परंतु असे केल्याने सरकारी कायद्यास अगर सरकारचे राजकीय कारस्थानास बाध न येईल, अशी खबरदारी ठेवावी.

८ कोणी पक्षकार आपला न्याय दिवाणीकोर्टाकडे न जाता अपसांत लवाद मार्फत करावा, अशी इच्छा दर्श-

वील आणि होईल तो लचारनामा कोर्टेत दाखल करून अंमल बजावा, असें इच्छील तर पक्षकारांमं (ज्यावेळेस जसा स्थापना कायदा चालू असेल, त्या प्रमाणें) एक करारपत्र, जोडलेले (अ) नमुन्याप्रमाणें अगर त्या अभिप्रायाप्रमाणें लिहून, काम चालविणारे सभासदांस द्यावे. मग त्या सभासदांस करारनाम्यांतील पक्षकारांचा याय करण्याचा पूर्ण अधिकार येतो, असें समजावे.

९ करारनाम्यांत लिहिलेले पंचांनीं त्याचा निकाल करावा. अग्येचा ठराव (क) नमुन्याप्रमाणें अगर त्याचे अभिप्रायाप्रमाणें असावा.

१० कोणी पक्षकार, आमचा याय अमुकच पंचांनीं करावा, अशी इच्छा दर्शवील तर त्या प्रमाणें त्या पंचास राजी होण्याविषयीं होईल तितके चळविण्याचें काम या सभेचें आहे. अशा पंचांनीं केलेला निकाल या सभेचे नमुन्याप्रमाणें असावा. त्यांचें सर्व दप्तर पोटसभेचे स्वाधीन असावे. ठराव होणें तो बहुमतानें व्हावा. यांत पंच विषय असावेत. पंच अनेक असल्यास विषय संख्या पोटसभेने पक्षकारांच्या कबुलीनें एक पंच नेमून पुरी करावी.

११ पंचांपैकी अगर काम चालविणारे सभासदांपैकी कोणी गैर हजर झाल्यास त्याचे जागेवर काम चालविण्याकरितां पक्षकारांचे विचारे नवा पंच नेमण्याचा अधिकार पोटसभेस आहे. या नियमांतील पोट नियम आठ प्रमाणें करारपत्र होऊन काम चालत असल्यास त्यांत सांगितल्याप्रमाणें करारपत्र हजर असलेले पंचांचे नांवाने अगर नवीन झालेले पंचांसहित होऊन प्रथम पासून पुन्हा त्या खटल्याचें काम चालवावे.

१२ पक्षकारांनीं सर्व कामांत आपल्या तक्रारी लेखी

घाव्या व पुराव्याचे कागद पत्र व साक्षीदार नेमलेले वेळेस हजर करावे. आपला साक्षीदार पक्ष कारास आणवत नसल्यास व त्याचीच जरूरी असल्यास नांव पत्ता स्पष्ट लिहून देऊन व बोळाविण्याचा खर्च ~~हजर कोसास आधी आणा या प्रमाणे घ्यावा.~~ हा पैसा खाजिनदारांकडे जमा होण्याकरितां चिटणिसांनी पाठवावा.

१३ पोटसभेचे चिटणिसांनी साक्षीदारास आपले हुद्याचे नात्याने सही करून (ख) नमुन्याप्रमाणे अगर त्याच्या अभिप्रायाप्रमाणे सूचनापत्र पाठवावे आणि त्यावर त्या साक्षीदारांची रुजूची सही करून नेमल्या वेळेच्या आंत काम चालविणारे सभासदांकडे अगर पंचांकडे द्यावे.

१४ लवादाचे काम संपल्यानंतर अखेर ठराव होईल, त्यावर अनुकूल पंचांनी सद्या कराव्या. व पक्षकार राजी असल्यास त्यांच्याही सद्या घ्याव्या. अस्मल ठराव ~~दसवी~~ ~~डेकचा~~ ~~त्याच्या नकळ~~ पक्षकारांनी मागितल्यास तत्काळ (ज्या वेळेस जो त्यांचा कायदा चालू असेल त्यांतील ठरावाप्रमाणे) द्याव्या. आणि ~~त्यावर अखेर ठराव करणा-
रे अनुकूल पंचांनी सद्या करव्या.~~ नंतर करारनाम्यांत दर्शविलेल्या कामाचा निकाल झाला असें समजावे.

१५ काम चालविणारे सभासदांचे रोजचे काम चालविण्याबाबत व कागद पत्र ठेवण्याबाबत नमुने व नियम ठरविण्याचा अगर बदलण्याचा अधिकार पोटसभेस आहे, परंतु या सभेच्या वेळेस निदान दहा तरी सभासद हजर असावेत.

१६ काम चालविणारे सभासदांपुढे चालले काम त्यांच्याने शेवटास नेववत नसल्यास पोटसभेपैकी जास्ती सभासद मदतीस घेऊन ते काम शेवटास नेण्याचा अधिकार काम चालविणारे सभासदांस आहे. अगर आठवड्या-
ने गांवांत उगार बाहेरतीन कोसपर्यंत नमुने
सपर्यंत नमुने पुढेर दुकोसास उगारत्या भागा
स नमुने प्रमाणाने द्यावा परंतु नमुने हजर राहा

या सभेपुढें सोंपविण्याच्या त्यास अधिकार आहे.

सभेचे
उत्पन्न.

९ प्रत्येक सभासदानें सभेचे खर्चाकरितां दर वर्षास निदान चार आणे दिले पाहिजेत. ते वार्षिक सभेचे वेळेस अगर पुढें एक माहिना पर्यंत कोणतेही वेळेस मुख्य सभेचे चिटणिसांपाशीं द्यावेत. त्याजबद्दल पावती चिटणिसांनीं द्यावी. ज्यांची खुषी आपले योग्यतेप्रमाणें द्रव्यद्वारा या सभेस जास्तीं मदत देण्याची इच्छा असेल तर त्यास हरकत आहे असें सभेपुढें नये. चिटणिसांजवळ वर्गणीची व मदतीची रकम जवेल त्याची तपशीलवार यादी तयार करून खजिनदार यांजकडे ती जमा होण्याकरितां दररोज यादीसहित पाठवावी.

१ पक्षकारांकडून खर्चाकरितां रकम घेईल ती दर रोज चिटणिसांनीं खजिनदारांकडे जमा होण्याकरितां तपशीलवार यादीनें पाठवावी. या सभेचा खर्च चालविण्याकरितां सभासदांशिवाय दुसरे कोणी कांहीं रकम वक्षीस दिली तर ती या सभेच्या कोणत्याही चिटणिसांनीं घेऊन सभेचे खजिनदारांकडे जमा होण्याकरितां तत्काळ पाठवावी. जी जी रकम खजिनदार यांजकडे जमा होण्याकरितां घेईल, त्याचा दाखला खजिनदारानें आपल्या सहीनिशीं ज्या कामदाराकडून रकम जमा होण्याकरितां आली त्यास देत जावा. जी रकम सभेकरितां कोणीही मनुष्य घेईल त्यास पावती देणें हें चिटणिसांचें काम आहे.

नियम बदलणे अगार वाढविणे.

१० योग्य वाटल्यास नियमांत बदल करण्याचा अगर वाढविण्याचा अधिकार मुख्य सभेस आहे. नवे नियम मंजूर होईतोपर्यंत जुने नियमाप्रमाणे काम चालेल. कोणतेही काम चालू असलेले नियमाप्रमाणे झालेले असेल ते बदलले जाणार नाही.

शपथ.

११ प्रत्येक सभासदानें, सभासद होतेवेळीं सभेचे काम योग्य रीतीनें चालविण्याकरितां आपले धर्माप्रमाणे शपथ घ्यावी, आणि शपथेचे कागदावर सही करावी. नवीन सभासद को-

णी झाल्यास त्यांनी आपले धर्माप्रमाणे मुख्य सभेपुढे राप थ
 घ्यावी. सभेचे प्रत्येक कामदाराने आपले काम योग्य रीतीने
 चालविण्याकरिता नेमणूक होते येथी मुख्य सभेपुढे राप थ
 घ्यावी. पंध नेमले गेल्यावर त्यांनीही आपले सवादाने का
 म चालविण्याकरिता आपले धर्माप्रमाणे पोट सभेपुढे राप
 घ्यावी.

१२ कोणतेही सभेचे काम चालेल त्यासमयी सर्वस सभेत मोक-
 येण्याचा अधिकार आहे. परंतु जातीसंबंधी विचार केला झीक, विशेष
 जाईल. सभेचे परवानगीशिवाय कोणतेही मनुष्यास त्या ठराव.
 ठिकाणी बोलण्याचा अधिकार नाही.

१३ या सभेत काम चालविण्याचे ते नाम असलेले का अनाधिका-
 वचाने मना केलेले मात्र चालणार नाही. र.

१४ या सभेस नारपेट पत्र पाठविले असता येतले पत्र व्यवहार.
 जाणार नाही. मुख्य सभेच्या निटाणिसाचे सहीने पत्र व्यव-
 हार व मुख्य सभेचे दस ठेवले जाईल.

१५ प्रत्येक सभेचे अधिकारी हे त्या त्या सभेचे स हुद्देदारांचे
 आसद समजले जातील. त्यांची मते सभेत गणलील. सभे मत व रा-
 का कोणी अधिकारी अगर सभासद आपण हुद्द्याचे काम जीनामा.
 चालविण्यास जाणुनी रसलील तर त्याचा राजीनामा मु-
 ख्य सभेपुढे घेतला जाईल. राजीनाम्याचे कारणाचा विचा-
 र करण्याचा अधिकार पूर्णपणे सभेस आहे.

१६ मुख्य सभेस जरूर वाटल्यास ठिकठिकाणी या पोटशाखा
 सभेची पोटशाखा म्हणून स्थापली जाईल. त्या सभेने हो-
 ळ तितके या सभेचे प्रमाणे काम चालवावे. त्या स-
 भेचे सर्व दस साल अखेरीस या सभेकडे पाठवावे; प-
 रंतु जरूर वाटल्यास त्या सभेचे दस त्या ठिकाणी
 ठेवण्याचा अधिकार मुख्य सभेस आहे.

दुसऱ्या स-
भेची संबं-
ध जोडणें.

१७ कोणत्याही ठिकाणीं कोणतीही सभा स्थापली गेली असल्यास त्या सभेस या सभेची मदत घेण्याची अगर ती सभा या सभेस जोडण्याची इच्छा असल्यास त्या प्रमाणें करणाऱ्या व तत्संबंधी विचार करण्याचा अधिकार मुख्य सभेस आहे.

सभासदां-
समनार्ह.

१८ या सभासदांपैकीं कोणी सभासद, त्याच्या पुढें चालणारे काणांतील पक्षकारांचा नातलगपणाचा अन्वय घेऊन चालण्याचा अगर वादी प्रतिवादीचा अगर दुसराही एक प्रकारचा संबंध असल्याची खबर पक्षकार देईल तर त्या समना करण्याचा अधिकार प्रसंगाप्रमाणें मुख्य सभेस अगर पोटसभेस आहे. जरूर असल्यास त्याच्या बदला काम चालविण्याकरितां दुसरा सभासद सभेंत असलेले सभासदांपैकीं नेमावा.

सभेचा अ-
र्थ व मर्या-
दा.

१९ या नियमांत मुख्यसभा व पोटसभा शब्दाचा अर्थ "कसबे इंदोपूर येथील ऐक्यवर्धक सभा" असा समजावा. व या सभेस ज्या प्रदेशांतील पक्षकारांची या सभेचे हातू- न काम चालविण्याची इच्छा असेल, तो सर्व प्रदेश या सभेची मर्यादा आहे असे समजावे.

सभेचे आज्ञेवरून,

मुख्यसभेचे चिट

स.

(१३)

नमुना (अ) कलम ७ प्रमाणे.

राजमान्य राजश्री अ-क व ख-ग व घ-ड. राहणार — यांस.
 आम्ही खाली सही करणार उभयपक्षकार लिहून देतो जे, आम्हा उभयतांमध्ये
 (येथे जो तंटो असेल तो जितका स्पष्ट लिहवेल तितका लिहवा) तंटो आहे.
 तो आम्हा उभयतांचे विचारे निकाल होत नाही. करितां आम्ही उभयतां ह्या
 तंट्याचा निकाल करण्याकरितां आपणांस लवाद करण्याकरितां पसंत
 दिले, व नेमिले आहे. तरी सदरू तंट्याचा निकाल जो सर्व एक मताने अ-
 गर बहुमताने आपण कराल, तो आम्हा उभयतांस मान्य आहे. व ज्या प्रमा-
 णे निकाल कराल त्या प्रमाणे वर्तणूक करण्यास आम्ही अंतःकरणपूर्वक
 राजी आहोत. दस्तुर.

साक्ष.

या गोष्टीचे साक्षीकरितां आम्ही आपल्या

१

सह्या मिती — रोजी केल्या आहेत.

१

नमुना (क) कलम ८ प्रमाणे.

आजमिती रोजी अ-क-ख वगैरे राहणार — असे पंच एकत्र होऊन पक्ष-
 कार त-प व प-फ-यांचा दरम्यान (येथे करारनाम्यांस जी तंट्याची हकीक-
 त असेल ती सर्व लिहावी.) गोष्टीचा उभयतांच्या तक्रारी व पुरावे पाहून
 विचार करितां आमचा सर्वांचा (अगर बहुमत असल्यास आपल्या पंचापै-
 कीं असुक यांचा) नजरेस असे येते की, (त-थ यांणीं प-फ यांच्या विरुद्ध
 कृत्य करावे, अगर करूनये, व रकम द्यावी, अगर देऊनये. व या रीतीने
 गागावे. अगर धागूनये जसे असेल तसे) म्हणून ठराव केला असे. मिती
 मास, शक, ता. सर्व पंचांच्या अगर बहुमत असल्यास
 पक्षकार राजी असल्यास अनुकूल पंचांच्या सह्या.
 त्यांच्या सह्या.

नमुना (ख) कलम १२ प्रमाणे.

राजश्री अ-क राहणार — यांस.

खाली सही करणार याजकडून कळविण्यांत येते की, (येथे पक्षकार यांची
 करारनाम्याची संपूर्ण मिती)

नावें लिहून त्यांच्या दरम्यान असुक तंदा आहे. म्हणून स्पष्ट लिहावे) याची नोकरी असुक पंचापुरे चालू आहे. या कामांत पक्षकार त-थ बा-
णी (अगर जसें असेल तसें) सरई पंचापुरे तुमची साक्ष द्यावी म्हणून क-
ळविल्यावरून तुम्ही मिती—रोजी—गांवी वाजतां पंचापुरे साक्ष देण्या-
करितां वेहेरबानीनें घाबें. कळावें. मिती

सही सभेचे चिटणीस यांनी.

चालू वर्षाकरितां पोरसभा नेमली ती.

कलम ४२ कक्ष ५ प्रमाणें.

अध्यक्ष.

रा. रा. बळवंतराव गोपाळ जावडेकर.

चिटणीस.

रा. रा. पांडुरंग बळवंत महाजन.

रा. रा. गोविंद नरसिंगराव देशपांडे.

सभासद.

रा. रा. अण्णाजी गोविंद इमामदार.

रा. रा. बाबाजी भीमराव पंडीत.

रा. रा. गंगाधर बजाजी महाजन.

शे. रामदास शेवकराम गुजर.

रा. हरीच बिन बापु घासफाटू.

रा. रा. नारायण बळ्हाळ जोशी.

रा. मारुती बिन चिठुजी देवकर. माळी.

रा. रा. वासुदेव नारायण पौतणीक.

रा. रा. रंगो सखास म्हुनारवे.

मे. सध्यर आपिनो दीन बळद सध्य.

र इमाम नायब काजी.

रा. रा. गोपाळ नरसिंगराव देशपांडे.

इंदापूर तालुक्यांतील रयतेचे ए-

जंट मुखत्यार.

रा. रा. अबाजी बहिरव देशपांडे.

रा. रा. बळवंतराव मोरेश्वर.

रा. रा. गोविंद भास्कर गाडगीळ.

रा. रा. माधवराव बहिरव देशपांडे.

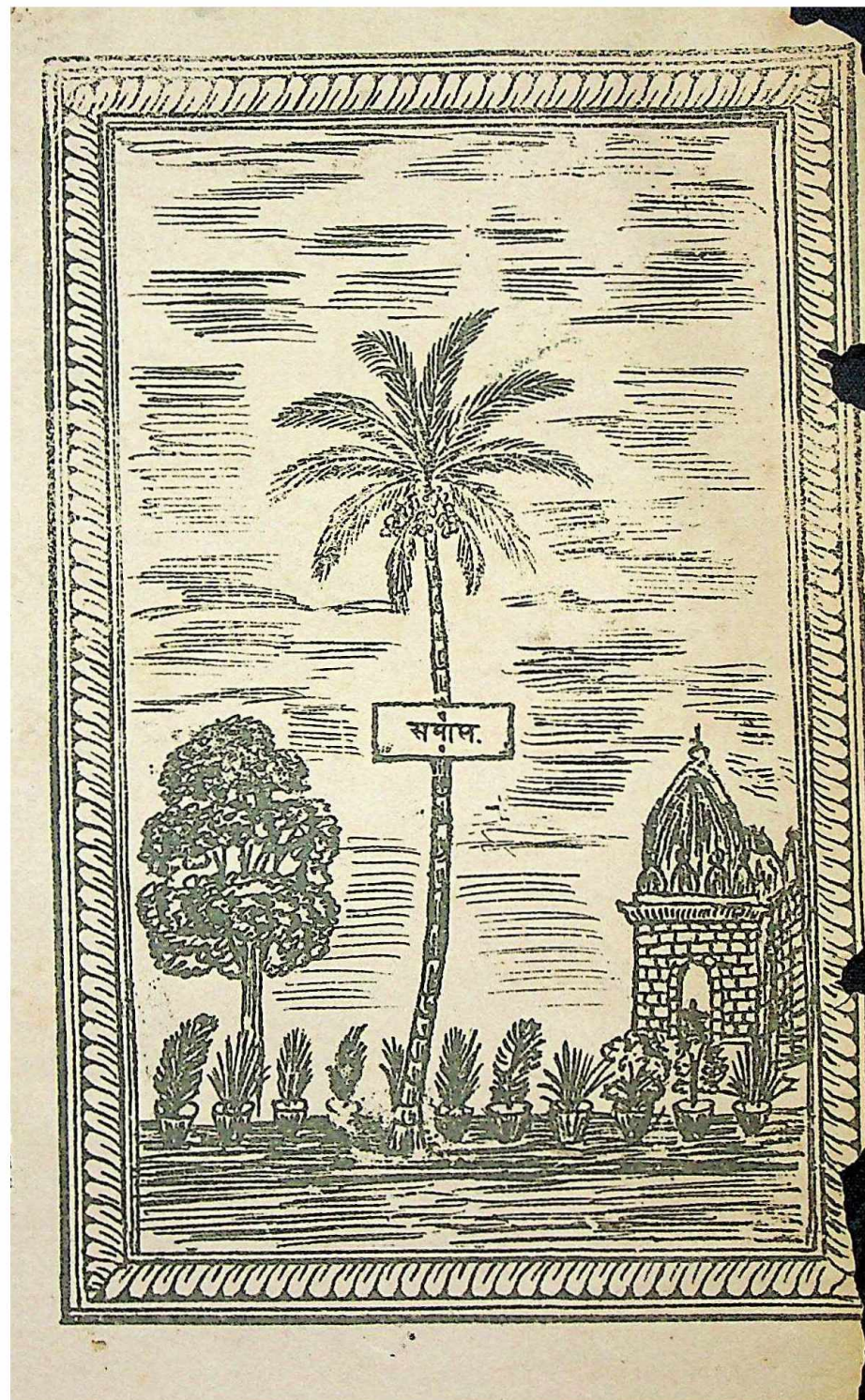
रा. रा. वामन गोविंद कुळकरणी, व-

डेपुरीकर.

रा. गोविंद गोपाळ शेटे.

रा. बापू बिन महादापा हणपे.

श्री

पुणे सार्वजनिक सभा कचेरी
ता. ६० डिसेंबर सन १९९९

वि० वि० श्रीमंत सरदार बाळासाहेब व
तात्यासाहेब नातू यांस सरकाराने अटकेतून मुक्त
केल्यामुळे लोकांस हेत असलेला आनंद प्रदर्शित
करण्याकरिता शहरातील कांही सम्य गृहस्थांच्या
चिनेनिघरून राबिवार ता. ३१ मोहे डिसेंबर सन
१९९९सोबि रोजी ४॥ वाजता पुणे सार्वजनिक
सभेच्या नव्या दिवाणखान्यात जागहिर सभा
भरविण्यांत येणार आहे. तरी आपण आपल्या
इष्ट मित्रांसह सदर ठिकाणी सदर वेळी अवश्य
येण्याची कृपा करावी. कळवें हे विनंती.

आपला.

विनायक रामचंद्र पटवर्धन.

चेअरमन सार्वजनिक सभा पुणे.

B. M. P. P.

श्री.

रा० रा० सार्वजनिक सभेचे सेक्रेटरी
यांस.

श्रीमंत महाराज शिवाजी छत्रपती यांची
समाधि मुक्ताम रायगड तालुके महाड जिल्ह्या
कुलाबा येथे आहे. या समाधीचा उच्छेद झाला
आहे व तिची स्थिति फार शोचनीय आहे.
मराठी राज्याच्या मूळ संस्थापकाच्या समाधीची
अशी स्थिति असणे ही गोष्ट आपणास मोठी
लंछनाची आहे. श्रीमंत शिवछत्रपतींच्या स-
माधीची कशी स्थिति आहे, याची कच्ची
हकीगत ज्ञानप्रकाश व आणखी काही
पत्रांत प्रसिद्ध झाली आहे, तेव्हा त्या संबंधाने
येथे विशेष काही कळविण्यास नको. या
समाधीच्या दुरुस्ती विषयी काय तजवीज
करावी, व सरकारातून या कृत्यास नेमणूक
मुळेच नाही, सव्व समाधीचा चिरकाळ चांगला
बंदोबस्त राहण्याविषयी काय उपाय योजना
याचा विचार होण्याकरितां शहरवासी लोकांची
सभा भरविण्याची कृपा करावी.
ता० २४ मे १८८५.

बाबा महाराज.
रंगराव विनायक पुरंधरे.

२

बाळासाहेब रास्ते तर्फे
काशिनाराय.
राजे साहेब मालेगांवकर तर्फे
येथील सखाराम.
शेखरे वार्डेकर तर्फे गणेश
दिनकर.
बळवंत येथील चंद्रचूड.
चित्तामणराव विश्वनाथ नातू.
विनायक बाभल रायरीकर.
त्रिंबकराव नारायण राजमाचीकर.
रामदीक्षित आपटे.
चित्तामणराव पांडुरंग फडके.
नारायणराव भुजुमदार.
हरी रामचंद्र देवधर ऊर्फ डेम्हरे.
चिंतो केशव वकील नि० अ-
लिजावहादर शिंदे.
शिवराम रामचंद्र नातू.
माधवराव येथील रास्ते.
दाजीसाहेब नगरकर.
कुशावानाना लिमये.
दाजी श्रीपत नागपूरकर.
रामचंद्र सदाशिव जोगळेकर.
भाऊ मनसासाम.

जोतिराव गोविंदराव फुले.
महादेव मोरेश्वर कुंदे.
महादेव गोविंद रानडे.
वामन महादेव लेले.
वामन शिवराज आपटे.
कृष्णाजी बाबुदेव जोशी.
विश्राम रामजी बोले.
सदाशिव रघुनाथ वेडकर.
गंगाधराभाऊ नंदसेक.
रावजी चिपळूणकर.
नारायणभाई दांडेकर.
कृष्णाजी लक्ष्मण तूलकर.

निर्गती विशेष. श्रीमंत शिवाजी महाराज छत्र-
पती यांची रायगड येथे जी समाधि आहे तिचा
चिरकाल चांगला बंदोबस्त राहण्याविषयी काय
उपाय योजना याचा विचार करण्याकरिता शहर-
वासी लोकांची समा भरविण्याविषयी, या सेवतेचे
सूचनापत्र समेकडे आल्यावरून सदरू कामा-
करिता ता० २८ माहे मे सन १८८५ रोजी
सायंकाळी पांच वाजतां हिरावाग टाऊनहालमध्ये
समा भरविण्याचा विचार केला आहे, तरी त्या-
वेळीं समेत येण्याची मेहेरवानगी व्हावी.
ता० २६ मे सन १८८५.

शिवाय हरी साठे,

शिताराम हरी चिपळूणकर,

सेक्रेटरी सा० स० पुणे.

(११)

रा. रा. नटेश अप्पाजी द्रवीड एम्. ए.
रा. रा. भास्कर कृष्ण कोल्हटकर.
रा. सा. वासुदेव सदाशिव बापट.
रा. रा. प्रभाकर गोविंद वैद्य.
रा. ब. रघुनाथ महादेव केळकर.

शके १८१८ सालांत जमा आली ती.

जमा.

रुपये.

१७९३०-२ शिल्लक सालगुदस्त.
२२९४-९-६ जमा सालमजकूर
२९४-१४ वर्गणी
७० प्रवेश फी
६७३ घरभाडे
१८८-८ देणगी
३९९-०-९ व्याज
१७ सामानविक्री
६९२-२-९ त्रैमासिक
२२९४-९-६
२०२२४-११-६

शके १८१८ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च

रुपये.

८२४ पगार, स्कालर्शिप व पेन्शन.
५०४-१५-९ दुष्काळ एजंटंकरिता
वाटखर्ची
१३६-९-६ पोष्टखर्च
६०१-१२-३ नवीन दिवाणखान्या
करितां
३१४-७-० छापणावळ

(१२)

- २७-२-० घरपट्टी
८८-१-४ बुकें व ग्याझिटें खरेदी
१७२-७-० ब्ल्यू बुकें
६०-०-० काँग्रेसला वाटखर्च
२७-४-९ वाडा रिपेअर
२३-१२-० तारा
३५-८-३ जाहिरसभा
२०-८-३ पानसुपाऱ्या
१२-२-० सिलकी सामान
५-२-० गाडीभाडे
९-०-७ इनकमट्र्याक्स
४-८-० भंगीपट्टी
५३-११-९ स्टेशनरी
५-५-९ व्याख्यानें
३-३-० लाइट, मॅणवत्त्या वगैरे
२-१२-० बुकें बांधणें
१-११-० झाडलोट
०-७-३ धुलाई
२०-४-० घरपट्टीबद्दल अपील
करण्याकडे
०-११-० पावतीचीं तिकिटें
६-१५-६ वार्षिक सभा
१०-१२-६ जनरल सभा
१-४-० नाटपेड पत्रांचें हर्शील
१८-६-९ किरकोळ

१९९०४१३४२

४९२४१२ त्रैमासिक

३४८३४९४२

१२

(१३)

१६७४१४२४४ शिल्क पुढील सालाकरिता

२०२२४४११४६

शके १८१९ सालांत जमा आली ती.

जमा.

रुपये.

१६७४१४२४४ शिल्क सालगुदस्त

१२११४१०४३ जमा सालमजकूर

१०१ वर्गणी

३३९-०-३ घरभाडे

३६-९-० देणगी

६०६-८-९ व्याज

१२८-८-० त्रैमासिक

०-०-३ किरकोळ

१२११-१०-३

१७९९२-१२-७

शके १८१९ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च

रुपये.

८७६-०-० पगार, स्कालर्शिप व पेन्शन.

१४-१९-० पोष्टखर्च.

२२-२-० स्टेशनरीखर्च.

१४९-८-० छपाई.

१-९-० गाडीभाडे

१४-८-१ इन्कमुट्याक्स

३९-१०-३ वाडारिपेअर

४१-७-० घरपट्टी.

४-८-० भंगीपट्टी.

२६३-१४-६ त्रैमासिक

१२६-१-० श्री. होळकर सरकार

यांचे धान्य वांटण्याचा खर्च.

(१४)

१६-१२-९ मानपत्र डायमंड जु-
विलीप्रित्यर्थ.

५१-३-३ दुष्काल एजंटोंची वॉ-
टखर्ची,

२२९-१०-० ब्रूयूकें

६२-१२-० पुस्तकें

११-७-३ सिलकी सामान

२०-०-० नवीन दिवाणखान्याक-
रितां.

३९-८-० तारा.

४०-०-० कांभ्रेसकारितां वाटखर्ची

२४-२-० किरकोळ.

२०५२-१-१

१५९००-११-६ शिल्क पुढील सालाकरितां

१७९५२-१२-७

शके १८२० सालांत जमा आली ती.

जमा

रुपये.

१५९००-११-६ शिल्क सालगुदस्त

११७२-१०-९ जमा सालमजकूर.

१८ वर्गणी

७० घरभाडें

३९ देणगी.

१०२७-१३-३ व्याज.

८-८ त्रैमासिक

८-९-६ डे. स्ट. कां. कमिटीकडून

९ अमानत.

११७२-१०-९

१७०७३-६-३

(१७)

१९९८७-६-१ शिल्क पुढील सालाकरितां.

शके १८२२ सालांत जमा आली ती.

जमा

रुपये.

१९९८७-६-१ शिल्क सालगुदस्त.

७९९-१४-६ जमा सालमजकूर.

९-०-० वर्गणी

३२२-२-६ घरभाडें

४२८-१२-० व्याज

७९९-१४-६

१६३४७-४-७

शके १८२२ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च

रुपये.

४३२-०-० पगार, पेंशन

१-०-९ पोष्ट खर्च

४७-९-० वर्तमानपत्रें व बुकें.

०-१३-९ स्टेशनरी.

११-१४-० वाडा रिपेअर.

११-१२-० खुर्चरिपेअर

२७-०-० घरपट्टी

७-०-० भंगीपट्टी.

११०-७-० दुखवटे.

१०४-११-० महाराणी

९-१२-० न्या. रानडे

११०-७-०

९२-११-० काँग्रेसकरितां वाटखर्ची

१०-३-४ इन्कम्ट्याक्स.

८-१३-० जाहिरसभा.

(१८)

१—७—९ किरकोळ.

७९४-११-३

१९९२-९-४ शिल्लक पुढील सालाकरितां.

शके १८२३ सालांत जमा आली ती.

जमा

रुपये

१९९२-९-४ शिल्लक सालगुदस्त.

१२९४-९-० जमा सालमजकूर.

३८२-१-० घरभाडे

८६७-८-० व्याज

९-०-० सामानविक्री

१२९४-९-०

१९८४७-३-४

शके १८२३ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च

रुपये

८३७-१-९ पगार, स्कालर्शीप व पेन्शन.

६-०-० पोष्टखर्च.

८१-१४-० पुस्तकें व वर्तमानपत्रें

६-१-३ स्टेशनरी

१२३-१०-६ वाडारिपेअर

०-३-० झाडलोट

०-२-३ धुलाई

२७-०-० घरपट्टी

४-०-० भंगीपट्टी

९६-२-० छपाई

०-४-६ लाईट

२-१०-९ शिल्लकी सामान

२४-४-१० इन्कम्ट्याक्स

(१९)

०-१२-० लेक्चरसंबंधी
 १२-३-६ जाहीरसभा
 ५३-१-० माणिकप्रभुछापखान्याखातीं
 १६-५-६ किरकोळ
 १२५१-१२-१०
 १५५९५-५-६ शिल्क पुढील सालाकरिता.

१६८४७-२-४

शके १८२४ सालांत जमा आली ती.

जमा	रुपये
१५५९५-५-६ शिल्क सालगुदस्त.	
११११-१२-० जमा सालमजकूर.	
२३३-०-० घरभाडे.	
५९८-१२-० व्याज.	
८०-०-० देणगी.	
२००-०-० माणिकप्रभु छा. माल विक्री.	
११११-१२-०	

१६७०७-१-६

शके १८२४ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च	रुपये
४३७-०-० पगार, स्कालर्शीप व पेन्शन.	
१-१५-१ पोष्ट.	
१७७-१०-० पुस्तकें व वर्तमानपत्रें.	
०-१०-९ स्टेशनरी.	
११-७-० वाडा रिपर.	
०-३-० पावतीचीं तिकिटें.	
०-१-० धुलाई.	
२७-०-० घरपट्टी.	

(२०)

४—०—०	भंगीपट्टी.
०—२—३	लाईट मेणबत्या.
१—१—०	शिलकी सामान.
१५—५—१०	इन्कमट्याक्स.
१८—१०—२	व्याख्यानांसंबंधी.
१७—१४—६	मानपत्रें.
१—६—०	कमिशन.
०—१—६	न लिहिलेला खर्च.
४—६	किरकोळ.

७१८—१४—१

१५९८८—३—५ शिल्क पुढील सालाकरिता.

१६७०७—१—६

शके १८२५ सालांत जमा आली ती.

जमा

रुपये.

१५९८८—३—५ शिल्क सालगुदस्त.

७५९—१२—६ जमा सालमजकूर.

२९२—०—० घरभाडें.

३४१—४—६ व्याज.

१—८—० पुस्तकविक्री.

१२५—०—० माणिकप्रभुछाप० सामान विक्री

७५९—१२—६

१६७४७—१५—११

शके १८२५ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च

रुपये.

४२७—०—० पगार, स्कालर्शीप, पेन्शन.

२—७—७ पोष्टखर्च.

(२१)

- ११६—४—० पुस्तकें व वर्तमानपत्रें.
१—३—९ स्टेशनरी.
७—१—९ वाडारिपेअर.
०—०—६ गाडीभाडें.
०—१—० पावतीचीं तिकिटें.
२७—०—० घरपट्टी.
४—०—० भंगीपट्टी.
०—९—० लाइट.
८—११—२ इन्कमट्याक्स.
८—१०—० व्याख्यानांसंबंधी.
०—१२—० पानसुपारी.
५—०—० मानपत्र.
०—१०—० कमिशन.
२—१४—० जाहीरसभा.
९—११—६ किरकोळ.

६२२—०—३

१६१२५-१५-८ शिल्क पुढील सालाकरितां.

१६७४७-१५-११

शके १८२६ सालांत जमा आली ती.

जमा

रुपये.

१६१२५-१५-८ शिल्क सालगुदस्त.

६७६-४-० जमा सालमजकूर.

३१५-०-० घरभाडें.

३४१-४-० व्याज

२०-०-० पुस्तकविक्री.

६७६-४-०

१६८०२-३-८

(२२)

शके १८२६ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च

रुपये.

३६२—२—० पगार, स्कालर्शिप.
०—१०—० स्टेशनरी
१८८—४—९ वाढा रिपेअर
०—२—० गाडीभाडे.
०—६—६ व्याख्यानांकडे
८—१४—१ इन्कमट्याक्स
२९—०—० काँग्रेसची वाटखर्ची.
२—०—० खुर्ची रिपेअर.

१९१—११—४

१६२१०—८—४ शिल्क पुढील सालाकरितां.

१६८०२—३—८.

शके १८२७ सालांत जमा आली ती.

जमा

रुपये

१६२०८—८—४ शिल्क सालगुदस्त.
७४१—४—३ जमा सालमजकूर.
२३०—०—० घरभाडे.
१११—४—३ व्याज.
७४१—४—३

१६९४९—१२—७

शके १८२७ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च

रुपये.

३१२—०—० पगार, पेन्शन.
३—०—६ स्टेशनरी.
१३२—३—६ पुस्तके.
१३६—१४—३ वाढारिपेअर.

(२३)

३—०—० रेलवेभाडे.
 ०—१—० पावतीतिकिटें
 ०—४—० धुलाई.
 १—०—० कमिशन.
 ५६—०—० घरपट्टी भंगीपट्टी
 ४—८—० जाहीरसभा.
 ४—०—० शिलकीसामान.
 ९—१२—३ इन्कमट्याक्स.
 ८—०—० किरकोळ.
 १५—१२—० खुर्चारिपेअर वगैरे
 २०—०—० व्याख्यानें
 ७५—०—० कांग्रेसवाटखर्ची

८३१—७—६

१६१२८—५—१ शिलक पुढील सालकारतां.

१६९४९—१२—७

शके १८२८ सालांत जमा आली ती.

जमा.	रुपये.
१६१२८—५—१	शिलक सालगुदस्त.
४६६—१—९	जमा साल मजकूर.
२००—०—०	घरभाडे.
५४—०—०	वर्गणी.
१६—१२—३	व्याज.
१७५—०—०	देणगी.
२०—५—६	उसनवार.
४६६—१—९	

१६९९४—६—१०

(२४)

शके १८२८ सालांत खर्च झाला तो.

खर्च

रुपये.

४१९—०—०	पगार.
६—१०—०	पोष्टखर्च.
१०७—१२—०	पुस्तकें, वर्तमानपत्रें.
४—९—३	स्टेशनरी.
३४—११—३	वाडा रिपेअर.
०—१२—६	लाइट, मेणबत्या वगैरे.
१९—२—६	शिलकी सामान.
४—०—०	छपाई.
५४—८—०	खुर्ची रिपेअर.
४—३—६	किरकोळ.
१२—३—०	प्रजुरी.
३—१०—०	झाडलोट.
९—६—३	जाहीरसभा.
८२—७—०	तारा.
५—१२—३	गाडीभाडें.
१—११—०	रेलवेभाडें.
७७०—१३—३	

१५८२३—९—७ शिल्क.

१६५९४—६—१०

२७—०—०	घरपट्टी.
४—०—०	भेगीपट्टी.
११—१२—०	जाहीरसभा.
१—४—०	लाइट.
१६—०—०	गाडीभाडें.
७३—१०—०	किरकोळ.
२८७—१३—०	माणिकप्रभु छापखान्या- खाती.

१४९९—२—९

१९९७४—३—६ शिल्लक पुढील सालाकरितां.

१७०७३—६—३

शके १८२१ सालांत जमा आली ती.

जमा

रुपये

१९९७४—३—६ शिल्लक साल गुदस्त.

१५

- पाष्टखर्च.
- ३३-३-० ग्याझिटें व पुस्तकें.
- ८-२-९ स्टेशनरी.
- १०८-१०-० वाडारिपेअर.
- ०-१०-० पावतीचीं तिकिटें
- १-४-० कमिशनखर्च
- १६-०-८ इन्कम्ट्याक्स.
- २७-०-० घरपट्टी.
- ७-०-० भंगीपट्टी.
- १९-१२-० श्री. महाराज होळकर यांचें
धान्य वांटण्यास खर्च.
- १५-०-० कांग्रेस डेलिगेट खर्च
- १२-८-० श्री माणिकप्रभु छापखान्याकडे.
- ७-१०-० जाहिरसभा
- २-०-० छपाई
- ०-८-६ किरकोळ
-
- ९७९-०-११

काल रोजीं नगरकरांचे वाड्यांत कैलासवासी गणेश वासुदेव जोशी यांचे स्मारकाचे संबंधाने स्पानेजिंग कमिटीची सभा भरली होती. त्या वेळीं खाली लिहिलेला ठराव पास झाला.

रा० रा० वामन शिवराम आपटे याणीं सुचविल्यावरून त्यास रा० रा० केशवराव पांडुरंग गोडबोले यांचे अनुमोदन पडल्यावरून कैलासवासी गणपतरावजी जोशी यांचे स्मारक करण्याची व्यवस्था करण्याकरितां नेमलेल्या कमिटींत निरनिराळ्या ठिकाणीं स्थापन झालेल्या मंडळींच्या चिटणिसांस खाली लिहिल्याप्रमाणे पत्र पाठवावे:—

ठिकठिकाणीं परलोकवासी गणपतराव जोशी यांचे स्मारककृत्य करण्याकरितां मंडळ्या स्थापन होऊन फंडही जमा होत आहे, त्या मंडळीस पत्रे पाठवून विनंती करावी कीं, पुणे मुक्कामीं सर्व देशाच्या उपयोगी पडण्याजोगे चांगले कोणते स्मारककृत्य करावयाचे ते ठरत आहे; ते ठरेपर्यंत आपले येथे जमलेल्या फंडाची व्यवस्था मेहेरबानी करून आपण लावूनये, व त्याचप्रमाणे सर्व देशाच्या उपयोगी पडण्याजोगे कोणते कृत्य करावे ह्याजविषयी आपणास कांहीं सूचना करावयाच्या असतील तर त्या येते रविवारी म्हणजे ता० ५ सप्तंबरचे आंत पत्रद्वारा या कमिटीस कळविण्याची मेहेरबानी करावी म्हणजे सर्वांचा विचार करण्यास ठीक पडेल.

माधवराव यशवंत रास्ते,
शिवराम हरि साठे,
सेक्रेटरी.

स्मारक करण्याचे संबंधानें झालेला ठराव.

—८२—

कैलासवासी गणपतराव जोशी यांचें स्मारक कृत्य करणें तें पुणें शहरांत एक मोठी इमारत बांधून तींत सार्वजनिक सभेचें आफिस राहून कलाकौशल्यास उत्तेजन देण्याकरितां एक शाळा (Industrial Institution) स्थापण्याची सोय होईल असें करावें. कलाकौशल्याची शाळा स्थापणें ती आनरेबल सर मंगळदास नथुभाई व आनरेबल मुरारजी गोकुळदास व राव बहादूर गोपाळराव हरी देशमुख वगैरे अनुभवशीर गृहस्थांचे विचारे स्थापन करण्यांत येईल-

**कैलासवासी रा० रा० गणेश
वासुदेव जोशी यांचे
स्मारककृत्य.**

A MEMORIAL TO THE LATE MR.
GANESH WASUDEO JOSHI.

कैलासवासी रा० रा० गणेश वासुदेव जोशी यांचे संबंधाने कांहीं स्मारककृत्य करण्याचा विचार होण्यास्तव काल रोजी येथील आनंदोद्भव नाटकगृहांत सर्व लोकांची जाहीरसभा भरली होती. सभास्थानी सायंकाळचे पांच वाजण्याच्या सुमारास मंडळी जमण्यास सुरुवात झाली, व हळू हळू थोडक्याच काळांत सर्व नाटकगृह भरून जाऊन चोहोंकडे फार गर्दी झाली. ह्या प्रसंगी शहरांतील सर्व मोठमोठाले शेट, सावकार व सरकारी कामगार व इतर सभ्य गृहस्थ आले होते. सभेस आरंभ होण्याच्या पूर्वी रा० रा० नारायण चिंतामण फडतरे याणीं अशी सूचना केली की, राव वहादूर गोपाळराव हरी देशमुख यांस सभेचे अध्यक्ष नेमावे. ह्या सुचनेस रा० रा० माधवराव यशवंत रास्ते याणीं अनुमोदन दिलें, व ती सर्वानुमते पसंत झाली. तदनंतर रा० ब० देशमुख याणीं सभा भरविण्याचा उद्देश थोडक्यांत सांगून कैलासवासी जोशीबोवा यांच्या संबंधाने दुःख प्रदर्शित करणाऱ्या मद्रास व कलकत्ता येथील तारा व वेगुलें येथील एक पत्र वाचून दाखविलें, व अशा रीतीने सभेच्या कामास सुरुवात केली. पुढें रा० ब० चिंतामण सखाराम चिटणीस याणीं अशी सूचना केली की, रा० रा० गणेश वासुदेव जोशी यांच्या अकालिक व आकास्मिक मृत्यूच्या संबंधाने आपल्यास फार दुःख झालें आहे असा ठराव व्हावा. सुचनेच्या संबंधाने रा० ब० चिटणीस याणीं समयास उचित व मनवेधक असे संभाषण केलें. तदनंतर वे० शा० रामदीक्षित आपटे याणीं मोठ्या पोक्त विचारांचे असे सुरेख संभा-

षण करून रा० ब० चिटणीस यांच्या सुचनेस आपलें अनुमोदन दिलें. पुढें प्रोफेसर महादेव मोरेश्वर कुंटे याणीं अशी सूचना केली की, रा० रा० गणेश वासुदेव जोशी यांचे स्मरण आपल्यास चिरकाल राहिल असे कांहीं स्मारककृत्य आपण करून ठेवावे, व जसे कैलासवासी काका सर्वत्रांचे उपयोगी पडत असत तसा ह्या स्मारक कृत्यापासून सार्वजनिक मोठा फायदा होईल अशी व्यवस्था करावी. प्रोफेसर कुंटे याणीं ह्या सुचनेच्या संबंधाने फारच उत्तम असे संभाषण केलें. तदनंतर मि० हरी रावजी चिपळोणकर याणीं ह्या सुचनेस आपलें अनुमोदन दिलें. सभेचे काम वर लिहिल्याप्रमाणे झाल्यानंतर मि० व्ही. राजे रतन, मद्रास येथील एक प्रसिद्ध व्यापारी याणीं कैलासवासी जोशीबोवा यांच्या संबंधाने संभाषण केलें. हे व्यापारी जोशीबोवा यांस भेटण्याकरितां मुद्दाम येथे आले होते, परंतु त्यांस येथे आल्यानंतर जोशीबोवा मरण पावले अशी खबर लागली. मि० व्ही. राजे रतन यांस ही बातमी लागल्या बरोबर त्यांस मोठें दुःख झालें, व काकांचे स्मारककृत्य करण्याबद्दलच्या जाहीरसभेत आपण समक्ष हजर राहावे म्हणून त्यांनीं येथे आपला मुक्काम केला. तसेंच मि० दिनकर बळ्हाळ चक्रदेव सोलापूर येथील प्रसिद्ध वकील याणीं आपल्या गांवचे लोकांच्या वतीने मी ह्या प्रसंगी आलों आहे, व त्यांस हे सभेचे काम फारच अनुमत आहे असे सांगून जोशीबोवा यांचा पुष्कळ गुणानुवाद गाईला, व त्यांचे अकालिक मृत्यूपासून आपले सर्व देशबंधवांस झालेलें अतोनात दुःख प्रदर्शित केलें. तसेंच मि० वासुदेव लक्ष्मण आठवले याणींही जोशीबोवा यांजपासून घडलेला सार्वजनिक फायदा मोठ्या दुःखकारक शब्दांनीं वर्णून त्यांच्या संबंधाने आपलें कर्तव्यकर्म कोणतें आहे व काकांचे आपण कसे ऋणी आहोंत व हे ऋण आपल्यास कसे फेडले पाहिजे वगैरे गोष्टी सांगितल्या. तदनंतर मि० व्यंकटेश

सूचना केली की, बोवा यांचे स्मारककृत्य करण्याचे संबंधाने वर्गीणी जमविण्याचे काम सुरू करावे, व ह्या संबंधाची सर्व व्यवस्था ठेवण्यास एक कमेटी नेमावी. ह्या सूचनेस श्री० चिंतामणराव विश्वनाथ नातु याणीं आपलें अनुमोदन दिलें व ती सर्वानुमते पसंत ठरली. सभास्थानी वर्गीणीची यादी फिरत असतां सुमारे २००० रुपयांचे आंकडे पडले आहेत व यापैकी १०२ रुपये जागच्या जागींच वसूल झाले असे म्हणतात. या सभेच्या संबंधाने दुसरी एक गोष्ट लिहिली पाहिजे ती अशी की, कैलाशवासी जोशीबोवा यांचे संबंधाने शोकार्तगीत असें एक लहानसें पुस्तक सभास्थानीं विक्रावयास बसलें होतें व ह्या पुस्तकाबरोबर काकांची एक हुवेहुव तसवीरही देण्यांत येत होती. हें पुस्तक समयास मोठें उचित असून त्याचा सर्व पैसा स्मारकाकडे लावावयाचा असाही ग्रंथ करत्याचा इरादा आहे.

PROCEEDINGS OF YESTERDAY'S PUBLIC MEETING.

As announced in our last a public meeting of the inhabitants of Poona was held in the Anandodhabhava Theatre yesterday evening. The house was crowded to suffocation, and almost all the leading members of the native community were present on the occasion, thereby evincing in an unmistakable manner their profound admiration of the many amiable qualities and eminent services of the deceased gentleman. The chair was occupied by Rao Bahadur Gopal Rao Hari Deshmookh who in an appropriate speech quite worthy of the occasion dwelt upon the manifold claims of the deceased gentleman upon the gratitude of his countrymen. First of all he read a telegram from Calcutta and a letter from the Konkan expressing sympathy with the object of the meeting. He also alluded to the presence of a representative from Madras. The Chairman said that his acquaintance with the deceased gentleman was of a long duration

ranging over a period of twenty years and that according to his former impressions he was a mere ordinary man of average clerical abilities, who like his contemporaries was given to seek his own interests. No body dreamt that Mr. Ganesh Wasudeo Joshi would prove to be that unselfish, self-sacrificing and patriotic person that he proved himself. He said he fully concurred with those who regarded and do still regard Mr. Joshi as having been inspired. He concluded by calling upon the gentlemen having propositions in their charge to move them for the acceptance of the meeting.

The first proposition before the meeting was as follows :—

That this meeting records with regret the fact of the untimely and sudden death of Mr. Ganesh Wasudeo Joshi.

It was moved by Rao Bahadur Chintaman Sakharan Chitnis and seconded by Mr. Rama Shastri Apte. The next proposition was as follows :—

That this meeting is of opinion that there should be some fitting memorial by which the memory of Mr. Ganesh Wasudeo Joshi would be perpetuated and some lasting public good effected.

It was moved by Mr. Mahadeo Moreswar Kunte B. A. and seconded by Mr. Hari Rowjee Chip-lonkar. Mr. V. Rajaratnam, a rich Madras Merchant, Mr. Dinkar Ballal Chakradeo, Pleader District Court Sholapoor, and Mr. Wasudeo Lakshman Athavale made appropriate and excellent speeches in support of the proposition. Then an influential committee consisting of about twenty gentlemen with power to add to their number was appointed to collect subscriptions in aid of the fund and to determine the shape of the memorial. This brought the first business before the meeting to a close, not before about Rupees two thousand had been subscribed on the spot.

त्यांच्या वंधांची कामे काढण्याचें कलमच सरकारने प्यामिन कोडातून काढून टाकल्यामुळे साळी कोष्टा या कारागिरांना व त्यांच्या वायकापोरांना खडी फोडण्याचाच धंदा काय तो मोकळा राहिला. ठिकठिकाणी रिलीफ कामे सुरू झालीं होती त्यांवरील लोकांची स्थिति समजून घेऊन ती सरकारास कळविण्याकरितां माहिती मिळविण्यासाठीं सभेने, दिजंबर १८९६ अखेर ४०० रुपये खर्च केला; व या कृत्यांत सभेचा एकंदर खर्च साडेपांचशें रुपयांवर झाला; हें सभेच्या हिशेबपत्रकांवरून दिसून येणार आहे. निरनिराळ्या जिल्ह्यांत जाऊन रिलीफ कामांवरून व दुष्काळग्रस्त प्रदेशांवरून फिरून सभेस अशा तऱ्हेची माहिती मिळवून देण्याचें काम खालील सदगृहस्थांनीं केलें:—रा. रा. नरसिंह चिंतामण केळकर बी. ए. एल्. एल्. बी; रा. रा. शंकर शास्त्राण देव बी. ए. एल्. एल्. बी; रा. विश्वनाथ काशिनाथ राजवाडे बी. ए. रा. बाबाजी काशिनाथ पटवर्धन उर्फ महाडकर जोशी; अच्युत भिवाराम साठे एम्. ए; शिवराम मन्नादे परांजपे एम्. ए; केशव रघुनाथ अवस्ते; शंकर गणेश लेवाटे; गोविंद कृष्ण टिळक; आनंद रावजी एकसेवेकर; नारायण सखाराम बर्वे; कृष्णाजी रामचंद्र वेलणकर; गोविंद काशिनाथ चांदोरकर बी. ए. एल्. एल्. बी; हरि गणेश आपटे; विठ्ठल व्यंकटेश जोशी; कृष्णाजी प्रभाकर खाडिलकर बी. ए. व ह. प. नारायण रामचंद्र बर्मडे.

वरील गृहस्थांना सभेकडून फक्त वाटखर्चाच देण्यांत आलेली होती. वरील सार्वजनिक कृत्य निरपेक्ष बुद्धीने करून सभेस मदत केल्याबद्दल सभा वरील सदगृहस्थांची आभारी आहे; आजच्या प्रसंगी वरील गृहस्थांपैकीं कांहीं गृहस्थ हयातही नाहींत, याबद्दल सभेस दिलगिरी वाटते. वरील गृहस्थांपैकीं रा. रा. शंकरराव देव यांनीं तर सभेचे खर्चाचेही पैसे घेतले नाहींत याबद्दल सभा त्यांची विशेष आभारी आहे.

सभेकडून, दुष्काळाची माहिती मिळविण्याकरितां बाहेर गेलेल्या गृहस्थांच्या सोयीसाठीं व दुष्काळपीडित लोकांच्या समजुतीकरितां सभेने प्यामिन कोडाचें मराठीत थोडक्यांत भाषांतर पुस्तकरूपानें करवून त्याच्या व दुष्काळसंबंधी लोकोपयोगी फुटकळ माहितीच्या पत्रकांच्या

हजां प्रती सभेच्या एजंटांमार्फत व अन्यद्वारां लोकांत वांटल्या; त्यामुळे सरकारचे दुष्काळनिवारणासंबंधी हेतु अज्ञ लोकांना कळून बराच उपयोग झाला.

श्रीमंत महाराज शिवाजीराव बाळासाहेब माजी होळकर सरकार यांनी पुणे जिल्ह्यांतिल दुष्काळाने गांजलेल्या गरीब अनाथ लोकांना वांटण्याकरितां सभेकडे धान्याचीं २३६ पोतीं पाठविलीं. तीं ह्या जिल्ह्यांत ठिकठिकाणीं वांटण्यांत आलीं; त्या वांटण्यास सभेस एकंदर खर्च जवळ जवळ दीडशें रुपये आला आहे. महाराजांनीं सभेसच ही कामगिरी सांगून तिचा जो सन्मान केला त्याबद्दल सभा त्यांची आभार मान्याने.

परंतु दुष्काळांत सांपडलेल्या लोकांच्या उपयोगाकरितां सभेने ही केलेली जीवापाड मेहनत सरकारास नितकी रुचलीशी दिसेल-नाही कु-
ला जिल्ह्यांत सभेचे जेलेले एजंट-रा. रा. अच्युत सिताराम साठे यांज-
वर फौजदारी खटला करण्यांत आला होता, परंतु आरोप ठेवण्याइतका देखील सरकारी पुरावा नसल्यामुळे त्यांतून ते सुटले. सभेच्या एजंटां पैकीं रा. रा. आनंद रावजो एकमेवेकर यांनीं आपल्या स्वतःच्या मुखत्याने दुष्काळ माहितीसंबंधाचीं कांहीं हस्तपत्रके प्रसिद्ध केलीं होती. तीं कोणच्याही तऱ्हेने सभेच्या अखत्यारीने प्रसिद्ध करण्यांत आलीं नाहींत. असे सभेकडून सरकारांत कळविण्यांत आले असतांना मुंबई सरकारची मर्जी जाऊन त्यांनीं सभेच्या अर्जाचा विचार मुंबई सरकार करणार नाहीं असा रागाने ठराव केला (सरकारचा ठराव नं० ८७९ ता. १७ मार्च १८९७). सरकाराने सभेविरुद्ध केलेला ठराव रद्द करावा म्हणून सरकारास (एप्रील १८९७ त) विनंति करण्यांत आली होती; पण तिचा कांहीं उपयोग झाला नाहीं. असो; ह्या नाहीं तर इतर मार्गाने राजकीय प्र-
श्नांसंबंधाने लोकमत जागृत करण्याचा सभेचा मुख्य व प्रशस्त उद्देश सिद्धीस नेण्यास कोणाची आडकाठी नव्हती व तसे करण्याचे सभेच्या मनांतही होते; परंतु सरकारच्या रोषाबरोबर परमेश्वराचाही रोष लोकांवर झग रूपाने व्हावयास लागला व तोही निरनिराळ्या रूपाने सभेच्या कर्तृत्वशक्तीस भोवला.

सन १८९७ सालचा पुण्यातील प्लेग शमविध्यास इंग्रजसरकारचे
 ह्मपीसर रँडसाहेब यांनी ज्या तऱ्हा अमलांत आणल्या त्या लोकांना
 अनिशय त्रासदायक झाल्या. शेवटी ता. २२ रोजी म्हणजे महाराणीसाहे-
 बांच्या डायमंड जुबलीच्या प्रसंगी रात्री गणेशखिंडीत रँड साहेबांचा
 खून झाला. पुण्याच्या एकंदर लोकसमूहाचा या कृत्याशी संबंध नव्हता
 ही गोष्ट आतां सिद्ध झाली आहे तथापि ह्या एका गोष्टीने त्या वेळीं
 सरकार संतापून जाऊन संतापाच्या तडाक्यांत प्युनिटिव्ह पोलिस, राज-
 द्रेशाचे व इतर खटल, हद्दपारी व कसलीही चौकशी न करितां मिळणारे
 तुरुंगवास सुरू झाले. या वावटळींत सभेचे प्रमुख सभासद रा. रा. बाळ
 गंगाधर टिळक व श्री. रा. रा. बाळासाहेब नानू हे सांपडून त्यांना
 मिच्यामुळे अनेक हाल भोगावे लागले. अशा वेळीं, ही वावटळ अगदीं
 शीत झाली म्हणजे डॉक वर काढूं दिल्याबरोबर पुनः स्वकर्तव्यास सुर-
 वात करावी असा सभेने विचार केला. १८९७ सालीं उमळलेल्या
 वावटाचे दूरदूरचे फेरे आतां दबल्यासारखे झाले आहेत; परंतु प्लेग अद्यापि
 सोडात नाही. तथापि आतां सांपडेल तेवढ्या स्वस्थ वेळांत आपल्या
 कर्तव्यास पुनः उमेदीने सुरवात करावी असें सभेने मनांत आणलें आहे.
 लक्ष्मणविल; — महाराष्ट्रासंबंधाच्या निर्वाचाचे विल १८९६ सालीं हिंदु-
 स्थानसरकारच्या कायदेकौंसिलपुढें आले होते. त्यासंबंधानें एक
 दोन सूचना सुचवून हिंदुस्थानसरकाराकडे एक अर्ज सप्टेंबर
 १८९६ त सभेकडून पाठविण्यांत आला. तसेंच सन १८९८
 सालीं पिनल कोड व क्रिमिनल प्रोसीजर दुरुस्त करण्याकरितां हिंदुस्थान
 सरकारापुढें जे विल आले त्याबद्दलही हिंदुस्थानसरकाराकडे अर्ज पाठवि-
 ण्यांत आला होता.

सभेने भरविलेल्या जाहीरसभा.

स्वाकाममध्ये झालेल्या लढाईशीं हिंदुस्थानचा कांहीं संबंध नसतां
 तिच्या खर्चाचा वाटा हिंदुस्थानावर खुद्द पार्लमेंटसभेने ' केवळ अन्या-
 याने व जुलमाने ' लादला त्याबद्दल निषेध प्रदर्शित करण्याकरितां व
 अशांने लोकांना असंतोष उत्पन्न होणार आहे असें प्रसिद्ध करण्या

करितां शहर व लष्कर येथील रहिवाशांची जाहीरसभा ता. १८ माहे जुलई रोजी भरविण्यांत आली होती.

पुणे म्युनिसिपालिटींत सरकारानें दहा कमिशनर नेमावयाचे व लोकांनीं वीस निवडून घ्यावयाचे असा क्रम असतां व हें प्रमाण म्युनिसिपालिटीकडून तसाच कांहीं नालायकपणा दाखविण्यांत आल्याशिवाय, लोकांच्या वाजूनें कमी करण्यांत येणार नाहीं असें माजी गव्हर्नर लार्ड री साहेब यांनीं आश्वासन दिलें असतां, सरकारानें ता. २३ आगष्ट १८९८ रोजीं एकदम ठराव प्रसिद्ध करून, कांहीं कारण न दाखवितां, सरकारांतून नेमल्या जाणाऱ्या कमिशनरांची संख्या दहाची अठरा केली. हा ठराव रद्द करण्याविषयी सरकारास विनंति करण्याकरितां शहरांतल्या म्युनिसिपल मतदारांची जाहीरसभा ता. १६ ऑक्टोबर १८९८ रोजीं भरविण्यांत आली होती.

तारीख ३१ माहे दिजेंबर सन १८९९ रोजीं, श्री. वळवंत रामचंद्र नातू व त्यांचे बंधु तात्यासाहेब हे इंग्रजसरकारच्या अटकेंतून सुटल्याबद्दल लोकांस झालेला आनंद प्रदर्शित करण्याकरितां नवीन दिवाणखान्यांत जाहीरसभा भरविण्यांत आली होती.

जमीन महसुलाच्या कायद्याच्या दुरुस्तीचें बील मुंबई सरकारच्या कायदेकौंसिलापुढें आलें आहे तें रयतेच्या हितास अत्यंत विघातक आहे हें सरकारास जाहीर करण्याकरितां, ता. ७ जुलई सन १९०१ रोजीं, पुण्यांतील लोकांची जाहीरसभा, श्री. रा. रा. सदाशिव रघुनाथ मेढतकर यांच्या अध्यक्षतेखालीं भरविण्यांत आली होती.

वरील कार्याकरितां ता. १ माहे सप्टेंबर १९०१ रोजीं दुसरी जाहीरसभा भरविण्यांत आली होती.

महाराणी व्हिक्टोरिया साहेब ता. २२ जानेवारी १९०१ रोजीं वारल्या; त्याबद्दल दुःखप्रदर्शन करण्याकरितां सभेच्या नव्या दिवाणखान्यांत जाहीरसभा भरविली होती.

काबूलचे अमीर हबीबउल्लाखान यांची स्वारी हिंदुस्थानांतून फिरत फिरत ता. १२ फेब्रुवारी १९०७ रोजीं मुंबईस आली. त्यांच्या स्वा

(७)

गतार्थ, सार्वजनिक सभेने ता. २।२।०७ रोजी आपल्या नवीन दिवाण खान्यांत जाहीरसभा भरवून आनंदप्रदर्शक तार पाठविली. हिंदु व मुसलमान या दोन जातींमध्ये बंधुप्रेम सदैव नांदत असावे व हिंदुला-कांची मनें दुखविणारा गोवध मुसलमानांनी बंद करावा असे कळकळीचे उद्गार अर्धार साहेबांनी काढून जो उपदेश केला त्याबद्दल विशेषतः या तारेमार्फत कृतज्ञता प्रगट केली आहे.

इतर जाहीरसभा.

प्रसिद्ध मराठी मुत्सद्दी कै. नाना फडणीस यांच्या शतसांवत्सरिक श्राद्धतिथीनिमित्त ता. १७ मार्च १९०० रोजी नवीन दिवाणखान्यांत जाहीरसभा भरविण्यांत आली होती.

शिंदेराई खुर्दा चाटविण्याबद्दल ता. ९ आगष्ट १९०० रोजी जाहीरसभा भरविण्यांत आली होती.

प्लेगसंबंधाने जाहीरसभा; ता. १९ आगष्ट १९००.

कै. विष्णुशास्त्री चिपळूणकर यांच्या श्राद्धतिथीसंबंधाने सभा ता. ६ एप्रिल १९०१.

मार्च १९०६ त स्वदेशी चळवळीसंबंधाने सभेच्या नवीन दिवाणखान्यांत सभा झाली.

ता. १० मार्च १९०७ रोजी बुधवार पेठेच्या रहिवाशांची जाहीरसभा भरली होती.

ता. १२ मार्च १९०७ रोजी कै० विष्णुशास्त्री चिपळूणकर यांची स्मारकसभा भरली होती.

व्याख्याने.

ता. १७ जुलई १८९६;—मि. वीरचंद गांधी बी. ए. 'My impression of America.'

ता. ३० आगष्ट १८९६;—प्रो. चिंतामण गंगाधर भाट्ट, क्रुसेड्स.

ता. १३ आक्टोबर १८९६;—वे. शा. गणेशशास्त्री बेटगीरकर.

ता. २९ जुलई १८९७;—प्रो. फ्रेजर, 'Liberalism.'

ता. २१ जानेवारी १९००;—डॉ. वामन बाजी रुईकर, 'प्लेग व इतर रोग यांस प्रतिबंधक मिठाचे अंगी गुण.'

(८)

मे १९०२;—श्रीहंसस्वरूप स्वामी यांची धार्मिक व्याख्याने.
फेब्रुवारी १९०२;—डाक्टर शरच्चंद्र मलीक यांचे व्याख्यान.
ता. २९।३।०२ रोजी एका स्वामींचे व्याख्यान.
ता. १६।१०।०२ रोजी रा. रा. नारायण शिवराम बर्वे यांचे व्याख्यान.
ता. १४ माहे सप्टेंबर १९०४ रोजी रा. व. रघुनाथ महादेव केळ-
कर यांचे व्याख्यान.
मार्च १९०६ त मिसिस स्टानर्ड वाईची दोन व्याख्याने करवि-
ण्यांत आली.

मानपत्रे.

माजी महाराणी विक्टोरिया साहेब यांनी राज्य करावयास
लागून १८९७ साली साठ वर्षे झाली त्याचा महोत्सव 'डायमंड
जुबिली' नांवाने हिंदुस्तानांत करण्यांत आला. त्या प्रसंगाप्रति
सभेकडून महाराणी साहेबास मानपत्र ता. ४ जून १८९७ रोजी मुंबई
सरकारने पाठविण्यांत आले.

दिल्ली दरबाराला जाण्याकरितां म्हैसूरचे महाराज कृष्णराज यांची
स्वारी पुण्यास ता. २ दिजंबर १९०२ रोजी आली, त्या प्रसंगी पुणे
शहरातील सर्व संस्थांचे एकवट मानपत्र महाराजांस स्टेशनचे प्ल्याटफॉर्म-
वरच समर्पण करण्यांत आले.

पानसुपाऱ्या.

ग्वाल्हेरचे श्री. रा. उमदेतुल मुलुख राजराजेंद्र रामचंद्रराव
नरसिंगराव शितोळे यांची स्वारी पुण्यास आल्यावरून त्यांना
सभेने ता. ३ जून १८९६ रोजी पानसुपारीस बोलाविले होते. शितोळे
साहेबांनी सभेस शंभर रुपयांची देणगी दिली आहे, तीवद्दल सभा त्यांची
आभारी आहे.

मेहरबाब केन व गुडरिज साहेब पुण्यास आल्यावेळीं सभेने त्यांना
ता. २९ जानेवारी १८९७ रोजी पानसुपारी केली.

विलायतेतील टॅपरंस सभेचे सेक्रेटरी मि. फ्रेडरिक ग्रव सन १८९८
साली हिंदुस्थानांत आले. ते पुण्यास आल्यावर त्यांना सभेने ता. १९
दिजंबर १८९८ रोजी जोशीहाळांत पानसुपारी केली.

दुखवट्याचीं पत्रे, तारा व ठराव.

श. व. हरि रावजी चिपळूणकर हे वारल्यावर त्यांचे चिरंजीवाकडे ता. १७ मार्च १८९६ रोजी मंडळी दुखवट्याचे पत्र घेऊन गेली होती. ना. महादेव गोविंद रानडे ता. १६/१/०१ रोजी ब्रारले; त्यांचे बंधु चेंद्रे कुटुंबाची मंडळी यांचे सात्वत करण्याकरितां सभेतर्फे मंडळी घेतली होती.

अनमोहन बापू, वे. शा. राजारामशास्त्री बोडस, सभेचे उपाध्यक्ष श्री. रा. रा. रामचंद्रराव गोपाळ ऊर्फ आप्पासाहेब पटवर्धन संस्थान जयसिंहजी, ता. जाधेरिलाल उमियाशंकर, लेफ्टेनंट आर्मुय व मि. प्यांड, रा. काशीनाथ जयंकर, ता. रणछोडलाल, सभेचे उपाध्यक्ष श्री. बापूसाहेब कुलंदवाडकर, सभेचे अध्यक्ष श्री. पत प्रतिनिधि संस्थान बापू, श्री. गणपतराव विनायक ऊर्फ आप्पासाहेब सांगलीकर, सभेचे उपाध्यक्ष श्री. चिंतामण ऊर्फ आप्पासाहेब सांगलीकर, यांच्या मृत्यूबद्दल दुःखप्रदर्शक पत्रे पाठविण्यांत आली. नेकनामदार ग्लाडस्टनसाहेब व व्हिक्टोरिया महाराणीसाहेब, यांच्या मृत्यूच्या बातम्या आल्यावर दुःखप्रदर्शक तारा पाठविण्यांत आल्या.

सभेचे सभासद रा. सा. बळवंत बापू फडके, दामोदर यशवंत जोग, नारायण बापूजी कानिटकर, काशीनाथ गोविंद नातु, संस्थेचे उपाध्यक्ष श्री. बाबा महाराज, रा. सा. गणेश रामचंद्र फडके, भास्कर कृष्ण कोल्हटकर, रा. व. विष्णु मोरेश्वर भिडे, हे वारल्याबद्दल दुःखप्रदर्शक ठराव करण्यांत आले.

गेल्या ८१० वर्षांत सभेचे सभासद व हितचिंतक असे आणखी अनेक गृहस्थ मृत्यु पावल्याबद्दल सभेस फार दिलागिरी होत आहे.

सभेचा नवीन दिवाणखाना.

शके १८१७ सालच्या रिपोर्टीत दाखल केलेल्या कारणांकरितां सभेच्या वाड्यांतील पश्चिमभागांत कमीजास्ती घडमोड करून जाहीरसभा व व्याख्यानांकरितां विस्तृत दिवाणखाना तयार करण्याचे

काम शके १८१८ सालीं पुरें झालें. या कामास एकंदर खर्च जवळजवळ साडे सहाशें रुपये लागल्याचें खर्चाच्या टिपणावरून कळून येतलें.

किरकोळ.

(१) गुंढईचे कै० दामोदर माधवराव डुकले यांनीं आपले मृत्युपूर्वीं आपलीं सर्व जिनगी, आपल्या बायकोच्या अन्नवस्त्रांचा खर्च खेरीज करून, धर्मार्थ कृत्याकडे लावण्याकरितां, पुणें सार्वजनिक सभेला मृत्युपत्रद्वारे ट्रस्टी नेमिलें आहे. यासंबंधाचें पत्र त्यांचे सालीं सि-टरकडून ता. २४ आगष्ट १८९७ रोजींचें आलें आहे.

(२) गेल्या काळांत प्रत्येक वर्षीं ज्या राष्ट्रीय व प्रांतिकसभा झाल्या आहेत त्यांस सभेकडून प्रतिनिधी निवडून पाठविण्यांत आले आहेत.

(३) त्रैमासिक;—हें पुढें बंद झालें.

(४) देणग्या;—ग्वालहेरचे श्री. शितोळे यांच्याकडून आली. तें देणगी १०० रुपये; कै० न्यायमूर्ति महादेव गोविंद रानडे यांनीं एक हजार रुपये रकमेचें व्याज देणगी म्हणून दरसाल देण्याचें कबूल केलें होतें, त्याप्रमाणें शके १८२२ साल खेरीज करून प्रत्येक सालाबद्दल ३९ रुपये शके १८१८ सालापासून सभेकडे आले आहेत; त्याबद्दल सभा त्यांच्या कुटुंबाची आभारी आहे. रावसाहेब काळुराम भाऊ नाईक यांनीं १९०२ च्या आगष्ट महिन्यांत सभेकरितां एनसायक्लोपिडिया ब्रिटानिका घेण्याकरितां ८० रुपये देणगी दिली तीबद्दल सभा त्यांची फार आभारी आहे. इतर लहान लहान देणग्या ज्यांच्याकडून आल्या आहेत त्यांचेही सभा आभार मानते.

शके १८१८ साल आरंभापासून नवीन सभासद झाले ते;—

रा. रा. महादेव राजाराम बोडस, एम्. ए. एल्. एल्. बी.

रा. रा. शिवशंकर दुर्गाप्रसाद दीक्षित.

रा. रा. नरसिंह चिंतामण केळकर बी. ए. एल्. एल्. बी.

रा. रा. शिवराम महादेव परांजपे एम्. ए.

रा. रा. नारायण वासुदेव फडके.

रा. रा. सखाराम वामन रानडे.

रा. रा. अच्युत सिताराम साठे एम्. ए.

श्री.

पुणे, सार्वजनिक सभेची कचेरी,
ता. २२ मार्च सन १९०७.

वि. वि. हल्ली श्रीमंत नानासाहेब पंत प्रतिनिधी,
औंध संस्थानाचे अधिपति यांच्यावर कांहीं तोहमत
आलेली असून तिचा इतसाफ करण्याकरितां सरका-
राने कमिशन नेमिले आहे. या कमिशनच्या रच-
नेसंबंधाने वगैरे सरकारास लोकमत कळविण्याक-
रितां उद्दीक म्हणजे ता. २३ मार्च सन १९०७
शनिवार रोजी सायंकाळी सहा वाजतां सार्वज-
निक सभेमार्फत सभेच्या नवीन दिवागखान्यांत पुणे
शहरवासी लोकांची जाहीरसभा भरविण्यांत येणार
आहे; तरी त्या वेळीं आवण अगत्य येण्याची कृपा
करावी. कळावे हे विनंति.

विनायक रामचंद्र पटवर्धन,
चेअरमन-सार्वजनिक सभा, पुणे.

चित्रशाळा प्रेस, पुणे.

श्री.

वि० वि०. श्रीछत्रपति शिवाजी महाराज यांचा जन्मो-
त्सव साळावादप्रमाणे वैशाख शुद्ध द्वितीया शके १८२०
तारीख २२ एप्रिल सन १८५८ शुक्रवार रोजी सुरू
होऊन तीन दिवस चालेल. उत्सवाची कार्यक्रमपत्रिका
दुसरे बाजूस दिली आहे. आपण येऊन हा उत्सव
साजरा कराल अशी भंडळीस आशा आहे.

उत्सवाची जागा:—सदाशिव पेठ लकडीपुलाज-
वळील श्री विठ्ठल मंदीर.

पुणे, तारीख २१ एप्रिल सन १८५८.	}	बालकृष्ण रामचंद्र वैद्य. चिंतामण हरि सोहनी. निलकंठ दामोदर जोग. चिटणीस श्रीगिवाजी उ. कमेटी पुणे.

कार्यक्रमपत्रिका.

दिवस पहिला.

(शुक्रवार, तारीख २२ एप्रिल.)

सकाळीं ९-११ उत्सवाची कथा.
सायंकाळीं ५-७ व्याख्यान.
रात्री ९-११ निबंधवाचन.

दिवस दुसरा.

(शनिवार, तारीख २३ एप्रिल.)

सकाळीं ९-१० गायन.
सायंकाळीं ५-७ प्रो. परांजपे यांचें पुगण.
रात्री ९-११ वे. शा. सं. रामाचार्यांची कथा.

दिवस तिसरा.

(रविवार, तारीख २४ एप्रिल.)

सकाळीं ७-१० शारंगक संळ.
सायंकाळीं ५-७ रा. रा. गोपाळ छोटाराम वकील यांचें
व्याख्यान.
रात्री प्रो. जिनसिवाले यांचें व्याख्यान.

ह्या शवाय जर कोणा या उत्सवांत व्याख्यान, पुराण, कथा
बोले करण्याचें हल चिंतनासास कळवाळ तर २ वडोप्रमाणें योग्य
विचार करण्यांत येईल. या कार्यक्रमपत्रिकेंत प्रसंगानुसार फेर-
फार केला जाईल.

श्री.

वि० वि० यंदाचे सालीं पर्जन्याचे आसिामुळे मुंबई इलाख्यांतील बहुतेक जिल्ह्यांत मोठा कहर गुदरल्यामुळे सर्व प्रजेचे अन्नपाण्याचांचून हाल होण्याचा प्रसंग येऊन ठेपला आहे, व कित्येक लोक आपली घरे दारे सोडून परागंदा होत आहेत. सबब त्यांचे बचावा-कारितां वर्गणी जमवून त्यांस मदत करण्याचे हेतूने सर्व लोकांची सभा भरविण्याविषयी खाली लिहिलेली सूचना आल्यावरून सदरूपमाणे तजवीज करण्याकारितां ता० १२ आक्टोबर सन १८७६ गुरुवार रोजी सायंकाळी पांच वाजतां रा० रा० नारायण चि-तामण फडतरे यांचे सदाशिव पेठेंतील वाड्यांत सभा भरविण्याचा विचार ठरला आहे, तरी आपण मेहेरबानगी करून सभेस आले पाहिजे. कळ्यावे लोभ असावा हे विनंती. तारीख १० आक्टोबर १८७६ इसवी.

शिवराम हरी साठे.

सेक्रेटरी सार्वजनिक सभा पुणे.

रा० रा० शिवराम हरी साठे,

सेक्रेटरी नि० सार्वजनिक सभा पुणे यांस -

खाली सव्या करणारे गृहस्थांकडून लिहिण्यांत येत की, यंदाचे साली पत्र्याचे आसी-
मुळे या सर्व इलाखाभर मोठा कहर गुदरला आहे, त्यांत मुख्यत्वे करून माढे,
करमाळे, पाटस, ईदापूर, भिमथडी, माळशिरस, पंढरपूर, सांगोले, तसेच नगर,
धारवाड, खानदेश, सोलापूर, बेळगांव व कलादगी व पटवर्धन मुलखापैकी सांगली,
जमखिंडी वगैरे पूर्वकडील देशांत पत्र्याचे आसीमुळे सर्व प्रजेचे अन्नपाण्यावांचून
फार हाल होण्याचा प्रसंग येऊन ठेपला आहे. व कितीएक आपली घरे दारे
सोडून परागंदा होत आहेत व आतां यापुढे पत्र्या पडण्याची चिन्हे मुळीच दिसत
नाहींत. हस्त नक्षत्राची आशा सर्वास होती ती आलीकडे थंडी पडू लागल्यामुळे नष्ट
झाली आहे. सन १८७४ साली बंगाल्यांत ओ कहर गुदरला तोच प्रसंग इकडे येऊन
ठेपला आहे. ही गोष्ट सरकारांनी मनांत आणून मेहेरवानगीने कित्येक ठिकाणी नवीन
जुजवी कामे सुरू करून लोकांचा बचाव करण्याची तजवीज चालू केली आहे, परंतु
तेवढ्या योगाने संकटांत पडलेल्या सर्व लोकांचा बचाव चांगले प्रकारे होईल, असे दिसत
नाहीं, व सरकारावर हा सर्व भार टाकणेही योग्य नाहीं, सबब ज्या प्रांतांत सुबत्ता आहे
त्या प्रांतांतील लोकांनी व विशेषकरून पुण्यासारख्या मोठ्या शहरांतील लोकांनी या कामी
पुढारीपणा घेऊन संकटांत पडलेल्या आपल्या देशबंधूंच्या बचावाकरतां वर्गणी जमवून
स्वतंत्र रीतीने लोकांची स्थिति सरकारास व इतर लोकांस कळविण्याकरतां
मुद्दाम मनुष्य पाठवून बातमी आणविणे अवश्य आहे, व कोणते उपाय केल्याने
हा ताप कमी होईल, व कोणती कामे सरकारांनी सुरू केली पाहिजेत याजबद्दल आपल्या
सार्वजनिक सभेने व इतर शहरांतील लोकांनी या बाबतीत विशेष काळजी बाळगिली
पाहिजे. सबब या गोष्टीचा विचार करण्याकरितां शहरांतील व लष्करांतील सर्व लोकांची
जाहीर सभा भराविल्याची तजवीज आपल्याकडून सत्वर व्हावी. कळवि हे विनंती.
पुणे, तारीख ७ माहे आक्टोबर सन १८७६ इसवी.

श्रीनिवास शेषो हतिबेळगळकर.
चिंतामणराव हरी देशमुख.

गणपतराव विनायक सांगलीकर.
बळवंतराव विनायकशास्त्री पटवर्धन.

गणपतराव दामोदर पानसे.
 भाऊ मनसाराम नाईक.
 हरी रावजी.
 गणेश वासुदेव जोशी.
 नारायण चिंतामण फडतरे.
 महादेव मोरेश्वर कुंटे.
 गोविंद महादेव गद्रे बर्कील.
 कृष्णाजी विष्णु लिमये.
 त्रिंबकराव नारायण राजमाचीकर.
 कृष्णाजी त्रिंबक रानडे.
 वळवंत रामचंद्र सहस्रबुद्धे.
 विनायकराव रंगनाथ पुरंदरे.
 दामोदर जनार्दन गोखले.
 शिताराम विश्वनाथ पटवर्धन.
 केशव पांडुरंग गडवोले.
 गणेश दाजी गद्रे.
 वळवंतराव अनंत देव.

पांडुरंग परशराम देशमुख.
 नरहर बापूजी दामले.
 सदाशिव त्रिंबक जोशी.
 नारायण त्रिंबक देशमुख.
 नवाबअल्ली मर्दाखान वल्लद नवाब हुसेन-
 अल्लीखान.
 अबदुल तयब बदरुद्दीन.
 जिवनजीभाई नूरभाई.
 हरीभाई दत्तराम.
 विजयरंगमअय्या मुदलीयार.
 गंगाधरराव विश्वनाथ गोखले.
 नारायण विनायक साठे.
 महादेव रामचंद्र केळकर.
 महादेव गोविंद रानडे.
 राजन्नालिंगू.
 बाळकृष्ण सनस्तत्तम. *WEM*
 गंगारामभाऊ म्हस्के.

श्री.

वि. वि. पुणे सार्वजनिक सभेचे नियमांतील क० १० प्रमाणे शके १८०० सालचे चैत्रमासची मोठा सभा पुढील रविवारी ह्मणजे ता. १६ जून सन १८७८ इ० तेजीं मिसरे प्रहरीं चार वाजतां विश्रामबागे नजीक नगरकर यांच्या घाड्यांत भरणाऱ आहे ते समयीं पुढील कामें होणें आहेत:—

१. श्री० रा० रा० बाळासाहेब कुरुंदवाडकर व सा सभेचे उपाध्यक्ष रावसाहेब फडणीस येथें आले आहेत त्यांस धनसुपारीस बलाविलें आहे.

२. चैत्र शु० १ शके १७९९ तागाईत फाल्गुनमास शके मजकूर अखेर ह्मणजे ता० १५ मार्च सन १८७७ तागा० ता० १ एप्रिल सन १८७८ पर्यंत पुणे सार्वजनिक सभेच्या व्य० मंडळीनें केलेल्या कामाचारिपोटीं सदर मुदतींत सभेचे खजिनदार यांजकडून जमाखर्च झाल्याचें टिपणवाचण्यांत येईल.

३. चालू साला करितां व्य० स्या० मंडळी व सभेचे इतर अधिकारी नेमणें.

४. खेरीज फिरकीळ काम असल्यास सादर केले जाईल. येणें प्रमाणें काम चालणार आहे करितां आपण सदरहू वेळेस वर लिहिलेल्या ठिकाणीं अगत्य येण्याचे करावे.

ता० १५ जून सन १८७८ ई
नगाई. छाप. छापिले.

शिवराम हरी साठे
मेन्नेदरी सार्वज. स. पुणे.

श्री.

विनंती विशेष. आपल्या महाराणी साहेब यांणीं हिंदुस्थानचे पातशाहीणीचा किताब घेतला. त्याबद्दल आनंद प्रदर्शित करण्याबद्दल मानपत्र देण्यासाठीं दरबार भरविण्याविशीं खाली लिहिलेली सूचना सरदार व इतर गृहस्थांकडून आल्यावरून सदरू प्रमाणे तजवीज करण्याकरतां ता० २९ माहे मे १८७६ सोमवार रोजी दिवसा बारावर पांच वाजतां भाऊ मनसाराम यांचे पेंठ वेताळ येथील वाड्यांत दरबार भरविण्याचा विचार ठरला आहे. तरी आपण कृपा करून दरबारास आले पाहिजे. कळावे लोभ करावा हे विनंती.

ता० २९ मे सन १८७६.

सदाशिव बल्लाळ गौडये.

आनंदरी सेक्रेटरी पुणे सार्वजनिक सभा.

राव बहादूर सदाशिव बळ्हाळ गोंड्ये

पु० सा० सभेचे सेक्रेटरी यांस:—

आम्ही खाली सद्दा करणार आपल्यास विनंती करतो की, आपल्या महाराणा सोहेबांनी हिंदुस्थानची पातशाहीण म्हणून किताब घेतला आहे, त्याजबद्दल संतोष प्रदर्शक मानपत्र देण्याविशीं आपले सभेत ता० ३० माहे एप्रिल सन १८७६ रोजी ठराव झाला आहे. त्याप्रमाणे तजवीज करण्याकरतां चीफ व सरदार व इतर लोकांची एक जाहिर सभा करण्याचा विचार जितका लौकर होईल तितका केला पाहिजे. कळायें. ता० १९ माहे मे सन १८७६ इसवी.

माधवराव मनोहर खासनवीस व पोतनीस
पहिले प्रतीचे सरदार.

विश्वासराव भास्कर गोखले दुसरे प्रतीचे
सरदार.

गणपतराव दामोदर पानसे दुसरे प्रतीचे
सरदार.

महादाजी बाबुराव फडनवीस दुसरे प्रती-
चे सरदार.

नारायणराव कोंडिरामसिंग दुसरे प्रतीचे
सरदार.

रंगराव विनायक पुरंदरे दुसरे प्रतीचे
सरदार.

खान बहादूर दस्तुर नसरवानजी जामा-
पूसजी पारशांचे गुरु.

नबाबअल्ली मर्दाखान ओढेकर तिसरे
प्रतीचे सरदार आणि म्युनिसिपाल
कमिशनर पुणे.

हुसनजी जामापूसजी दस्तुर म्युनिसिपाल
कमिशनर पुणे.

कृष्णाजी वासुदेव जोशी वकील व सातारा
सार्वजनिक सभेचे सेक्रेटरी.

भाऊ मनसाराम म्युनिसिपाल कमिशनर.

अबदुल तयब बदरुद्दीनशेट बोहरी म्युनि-
सिपाल कमिशनर.

माधवराव यशवंत रास्ते.

जीवनराव नारायण मुजुमदार तिसरे प्र-
तीचे सरदार.

आनंदराव केशव खासगीवाले तिसरे
प्रतीचे सरदार.

गजनिनाराव सदाशिव दीक्षित पटवर्धन
तिसरे प्रतीचे सरदार.

वामनराव माधव रायरीकर तिसरे प्रतीचे
सरदार.

सदाशिवराव रघुनाथ जोशी मेडदेकर
इनामदार.

भगवंतराव मल्हार पोतनीस इनामदार.
व्यंकटराव रामचंद्र सरकारी वकील.

कृष्णाजी त्रिवक रानडे ज्ञानप्रकाशाचे
मालक व म्युनिसिपाल कमिशनर.

हरी रावजी चिपळुगकर म्युनिसिपाल क-
मिशनर पुणे.

भाऊ गोविंद सापकर ज्ञानचक्षूचे मालक.
विठ्ठल सखाराम अग्निहोत्री शिवाजी व-
र्तमानपत्राचे मालक.

नानाभाई नरोत्तमदास सावकार.

गणेश वासुदेव जोशी वकील आणि म्यु-
निसिपाल कमिशनर पुणे.

दिनकर बल्लाळ चक्रदेव, वकील व सेक्रे-
टरी सोलापूर सार्वजनिक सभा.

The undersigned present compliments to _____

and request the honour of his presence at the Town Hall (Heerabag) at 4-30 P. M. (Bombay Time) on Tuesday the 7th February 1882, where an address of welcome on behalf of the inhabitants of the city and station of Poona and of those of the Deccan generally will be presented to HIS HIGHNESS THE MAHARAJA OF TRAVANCORE by the Poona Sarvajanic Sabha.

Dated 6th February 1882.

S. H. SATHE.

S. H. CHIPLONKAR.

Secretaries Sarvajanic Sabha.

Read letter
No. 3. of 1878
Sarvajanic Sabha Rooms,

NAGARKAR'S WADA, NEAR VISHRAMBAG.

Poona, 28th July 1878.

To,

Ras Sahab Mukund Rao Bhaskar

Sub Judge Panvel

SIR,

I am directed by the Managing Committee of the Poona Sarvajanic Sabha to send to your address a copy of the first number of the Poona Sarvajanic Sabha Quarterly Journal. Should you be pleased to accept this as a subscriber, subsequent issues will be sent to you. It will be seen from the Notice that the annual subscription in advance is Rs. Four and the price of each single issue a Rupee and a half. The success of this undertaking depends solely upon the support of the public. It is humbly hoped therefore that you will kindly patronise the work yourself and secure its circulation among your friends

Yours obediently,

Chiranjeev Hari Sah
Secretary Poona Sarvajanic Sabha.

N. B.—Gentlemen who will not send the accompanying signed within a fortnight after the receipt of the number will be understood to have become subscribers.

932

The Sarvajanic Sabha Rooms.

Poona 15-11-07.

SIR,

THE undersigned begs to announce that the record of the QUARTERLY JOURNAL of the Poona Sarvajanic Sabha having now been sifted and arranged, it has become possible to offer to the public more or less complete sets of the volumes of the said Journal. These volumes, it need hardly be stated, have a unique value as containing the correspondence of the Sarvajanic Sabha with Government and their individual officers, memorials and representations on many of the prominent subjects of public importance during the years 1878-1898, and articles specially written for the Sabha's Journal on various subjects, especially political and economic ones, by such eminent men as the late Mr. Justice M. G. Ranade and Mr. S. H. Chiplunkar, the Hon'ble Mr. G. K. Gokhale, Rao Bahadur G. V. Joshi B. A., Mr. B. G. Tilak and others who were at one time or another intimately connected with the Sabha. The total price of the nineteen volumes of the Journal would, at the indicated rate of subscription, amount to about eighty-five rupees. The Sabha, however, has decided to so lower the price of the volumes as to bring this vast amount of valuable political literature within the means of not only every public library, but also of every student of politics coming from the middle classes. It is, therefore, proposed to fix this price at from 20 to 25 rupees according to the number of the missing issues in the whole set. The undersigned would be glad to receive orders for the sets of the Journal, and he begs to point out that those who send orders promptly would naturally have a better chance of securing the more complete sets.

Yours &c.

N. C. KELKAR,

Hon. Secretary,

Poona Sarvajanic Sabha.

Bombay, 4th October 1896.

DEAR SIR,

I have the honour to inform you that there will shortly be published for purposes of historical record and reference a complete account of the proceedings (including press notices) in connection with the demonstrations held in honour of Mr. Dadabhai Naoroji during his last visit to India in December 1893. The price per copy is fixed at one Rupee just to cover the cost of the printing. I shall be glad to be informed on the accompanying reply post card the number of copies for which you will kindly subscribe.

I am,

Yours truly,

D. E. WACHA.

1896.

DEAR SIR,

Referring to your Post Card about the account of Mr.
Dadabhai Naoroji Demonstrations in 1893, I have to request
you to send me   cop   of the same.

Yours truly,

Address

EAST INDIA POST CARD

THE ADDRESS ONLY TO BE WRITTEN ON THIS SIDE.

REPLY.

DINSHA EDULJI WACHA, Esq.,

AFOLLO BUNDER, FORT,

BOMBAY.

श्री.

सार्वजनिक सभा आफिस, पुणे.

ता० ३० माहे जुलई सन १८९६.

वि० वि० स्वाकीनमध्ये होत असलेले लढाईशी हिंदु-स्थानचा अर्थाअर्थी संबंध नसता हिंदुस्थानांतून ति-कडे स्टेट सेक्रेटरीसाहेब यांनी सैन्य पाठविले व त्या-जवढ्याचा खर्च हिंदुस्थानावरच लादण्याचा ठराव नामदार पार्लमेंट सभेने केला आहे यामुळे हिंदुस्थानदे-खावर मोठा जुलूम होत आहे, सव्व गांवोगांवी जलदी सभा भरवून विलगिरी प्रदर्शित करणे अगदी इष्ट आहे. पुण्यांत याजवढल ता० १९ माहे जुलई सन १८९६ रोजी सर्व लोकांची जाहिरसभा भरून ठराव पास करण्यांत आले ते ता. २५/७/९६ चे जगत्संहितेच्छुमध्य प्रसिद्ध झाले आहेत. व आपलेकडून होणारे ठराव ब्रिटिश कमिटी, नामदार पार्लमेंट सभा: ना० स्टेट सेक्रेटरीसाहेब व हिंदुस्थानसरकार यांकडे पाठविण्यांत यावे, अगर इकडे पाठवावे ह्मणजे आह्मी ते पाठवून देऊ. तसदीची माफी व्हावी.

आपले तेथे देशी कापड व इतर देशी माल बगेरे वा-परण्यावढ्याची चळवळ जारिनिं सुरू ठेवून सवडीप्र-माणे इकडे कळविण्यांत यावे. या बाबतीत पूर्वी पत्रे पाठविली होती त्यांची उत्तरे कित्येकांकडून आली त्याजवढल आह्मी त्यांचे फार आभारी आहो. कळवावे, हे विनंति.

विनायक रामचंद्र पटवर्धन,

चेअरमन, सार्वजनिक सभा, पुणे.

श्री

Office Copy

वि० वि०. श्री० सयाजीराव महाराज गायकवाड सरकार से-
नाखासखेल, समशेर बहादूर, फरजंदे खासे दौलत इंग्लिशिया यांची
स्वारी येथें आली असून पुणें सार्वजनिक सभेचे व इतर लोकांचें मानपत्र ता०
२८ सप्टेंबर १८८५ इतवी सोमवार रोजी घेण्याचें त्यांणी कबूल केलें आहे. सदरहू
मानपत्र देण्याचा समारंभ सदरहू तारखेस तिसरे प्रहरां मद्रास ५॥ वाजतां हिराबाग
(टाऊनहाल) येथें व्हावयाचा आहे. तरी सदरहू समारंभास बरोबर ५ वाजतां
येण्याची आपण मेहेरबानी करावी. कळावें हे विनंती.
ता० २५ सप्टेंबर सन १८८५ इसवी पुणें.

शिवराम हरि साठे,
शिताराम हरि चिपळुणकर,
सेक्रेटरी सार्वजनिक सभा पुणें.

ही काड बरोबर घेऊन येण्याची मेहेरबानी करावी.

श्री.

पुणे सार्वजनिक सभा-कचेरी.

ता. २८ फेब्रुवारी १९२१.

कृ. सा. न. बि. वि.

आपल्या सार्वजनिक सभेचा अर्धशतसांवत्सरिक उत्सव ठरल्या-
प्रमाणे गेल्या चैत्र शु॥ प्रतिपदेपासून चार दिवस उत्साहाने पार पडला
हे आपणास माहीतच आहे. सदर उत्सवानिमित्त (१) व्याख्यान-
समारंभ (२) सर्व सभ.सदांचे व हितचिंतकांचे सम्मेलन (३) आज-
पर्यंत सार्वजनिक सभेस भरभराटीस आणण्यास जे कारणीभूत झाले
अशा सद्गृहस्थांच्या फोटोसह, विद्वान लेखकांकडून मुद्दाम लिहविलेल्या
लेखांची एक मराठी व एक इंग्रजी पुस्तके प्रसिद्ध करणे. इतकी कार्ये
केली गेली व त्यानिमित्त एकंदर खर्च सुमारे (२३००) तेवीसशे रु.
आला. त्यापैकी वर्गणी, देणगी व पुस्तकविक्री इत्यादींच्या
रूपाने सुमारे (१३००) तेराशे रु. वसूल झाले. सुमारे
(१०००) एक हजार रुपये वरील व्यवहारामध्ये तूट येत
आहे हे आपणास दिसून येईलच. उत्सवाचा कार्यक्रम ठरविताना
खर्चाकरिता प्रत्येक सभासदाकडून निदान पांच रु. तरी मागवे असे
ठरल्यावरून त्याप्रमाणे सर्व सभासदांकडे विनंतीपत्र पाठवून मागणी
केली होती, परंतु फारच थोड्या सद्गृहस्थानी या विनंतीस मान
दिला. आपल्याकडून ठरलेली ही वर्गणी न आल्यामुळे पुन्हा हे
विनंतिपत्र आपणाकडे पाठवात आहे. कळवे, लोभ असावा ही विनंति.

उत्सवमंडळाचे आज्ञेवरून

आपला

ना. पु. कर्वे,

चिटणीस उत्सवमंडळ.

चित्रशाळा प्रेस, पुणे.

श्री.

पुणे सार्वजनिक सभा

शुक्रवार पेठ, पुणे शहर.

ता. ७ फेब्रुवारी १९२०

कृ. सा. न. वि. वि.

लो. टिळक यांनी आपल्यास ता. २५ जानेवारी रोजी पुणे सार्वजनिक सभेच्या त्रैमासिकाच्या खास जुविली अंकाकरिता एक लेख लिहून पाठविण्याविषयी विनंति केलीच आहे. हा खास अंक मार्च १५ तारखेस तरी तयार झाला पाहिजे हें मी सांगणें नकोच. साहजिकच या आठवड्यांत तरी छापखान्याकडे लेख पाठविणें जरूर आहे. तरी आपण आपला लेख या आठवड्यांत निदान पुढील आठवड्यांच्या आंत तरी पाठविण्याची कृपा करावी. तसदीची माफी असावी. कळावें, कृपा लोभ असावा ही विनंति.

आपला,

नारायण पुरुषोत्तम कर्वे.

चिटणीस खास अंक समिती.

चित्रशाला प्रेस, पुणे सिटी

श्री

जोशी हॉल पुणे,
ता. १४/१२/९८.

वि० वि० विलायतेतील टेंपरन्स असोसियेशन्सचे
सेक्रेटरी व अवकारी मासिक पुस्तकाचे एडिटर मे०
फ्रेडरिक ग्रब साहेब हे येथे आले आहेत. त्यांस उद्देशक
ता. १९ माहे दिजेवर सन १८९८ गुरुवार रोजी
सायंकाळी मद्रास ४॥ वाजतां जोशी हॉल मध्ये
पानसुपारीस बोलाविले आहे. तरी आपण रुपाकरून
सदर ठिकाणी वरोबर ४॥ वाजतां येण्याची मेहेर-
बानी करावी. कारण मे. ग्रब साहेब यांस दुसरीकडे
जावयाचे आहे. कळावे हे विनंती.

आपले,

विनायक रामचंद्र पटवर्धन

चै. काँग्रेस कमिटी व सा. सभा

लक्ष्मण रघुनाथ गोखले

सेक्रेटरी. काँग्रेस कमिटी

शिवराम महादेव परांजपे.

बालकृष्ण रामचंद्र वैद्य.

से. सा. स. पु.

॥ श्री ॥

सार्वजनिक सभा भाफिस,
पुणे, ता. ११.२.१९६.

वि० वि० हिंदुस्थानांत तयार होणारे कापडावर जकात बसविण्याचा हिंदुस्थानसरकारचा निश्चय ठरल्यासारखे झाले आहे. ह्या जकातीमुळे गरीब लोकांवर फारच ओझे पडणार असून इकडील व्यापारास मोठा धक्का बसणार आहे. सचब सरकारचा हा विचार इकडील लोकांस अत्यंत नापसंत असल्याचे प्रसिद्ध करण्याकरिता आणि इकडे तयार होणारे कापड लोकांनी वापरावे असा ठराव करण्याकरिता पुणेशहरचे व लष्करचे लोकांची जाहिरसभा तारीख २ माहे फेब्रुवारी रविवार रोजी सायंकाळी मद्रास पांच वाजता बुधवारांत आनंदोद्भव थिएटरांत सार्वजनिक सभेच्या मार्फत भरणार आहे. तरी आपण सभेस अगत्य यावे. कळावे, ही विनंति.

विनायक रामचंद्र पटवर्धन,
चेअरमन, सा० स० पुणे.

“ आ० भू० प्रेस. ”

श्री.

सार्वजनिक सभा, पुणे,
ता० १ माहे नोव्हेंबर सन १८९६.

वि० वि० आपलेकडून खाली लिहिलेल्या प्रकारची माहिती सभेकडे आली असता सभेकडून सरकारांत दुष्काळसंबंधाने वेळोवेळीं जबाबे अर्जांत ती दाखल करण्यांत येईल:-

१. दुष्काळाचे संवधाने सरकाराने आपलेकडे घान्याची दुकाने, रिलीफ (मदत) कामे वगैरे काढून कांहीं तजवीज केली आहे किंवा नाही. केली असल्यास कोणकोणते ठिकाणी व कोणते प्रकारची.

२. सारा मफ करण्याबद्दल मे० कलेक्टरसाहेब यांजकडे आपले गांवांतून अर्ज गेले आहेत किंवा नाही गेले असल्यास किती अज गेले आहेत.

३. आपले गांवात अगर तालुक्यांत धान्य पुरेसे आहे किंवा नाही. धान्याचा दर दोन महिन्यांपूर्वी काय होता व आज काय आहे.

भाताचा, तांदुळाचा, गव्हाचा, बाजरीचा, ज्वारीचा, तुरीचा, हरबऱ्याचा, नागलीचा, बरीचा वगैरे.

४ गुगंस चारा पुरेसा आहे किंवा नाही नसल्यास काय तजवीज, करावी. सरकारी जंगलें मोफत देण्यांत आली आहेत किंवा नाहीत. कडव्याचा, गवताचा दोन महिन्यांपूर्वीचा व हल्लीचा दर कळविणे.

५. रिलीफ कामें सरकाराने सुरू करणें जरूर आहे अगर सुरू केली आहेत. केली नसल्यास आवश्यकता किती आहे व किती लोक कामावर जाऊ शकतील.

६. लोकल फंड कमिटीकडून कामें सुरू आहेत किंवा नाहीत.

७. पाणी पुरेसे आहे किंवा नाही, नसल्यास काय तजवीज सरकारने अगर लोकल फंड कमिटीने केली असता पाण्याची सोय होईल.

८. दुष्काळामुळे लोक गांव सोडून बाहेर किती गेले. लोकसंख्या पूर्वी किती होती व आतां किती आहे. हल्लीं जात आहेत किंवा नाहीत.

९. गुरे चारा नसल्यामुळे बाहेर गेली किती व मेली किती व हल्लीं आहेत किती. गुरांचा आजार आहे की काय.

१०. यंदाच्या रबीच्या व खरीपाचे पिकाचा अंदाज कळविणे
 ११. यंदां पाऊस अति पडल्यामुळे घरे पटून, पेन्यासकट माती वाहून जाऊन वगैरें नुकसान झाले असल्यास कोणते गांवांत किती, कोणते प्रकारचे नुकसान झाले ते कळविणे.
 १२. आपले तेथील अधिकाऱ्यांनीं वरिष्ठ अधिकाऱ्याकडे दुष्काळचे संवधानें रिपोर्ट कोणते प्रकारचा केला आहे, ह्मणजे दुष्काळ असल्याचे लिहून सारा माफ करण्याबद्दल व रिलीफ कामें सुरू करण्याबद्दल लिहिले आहे किंवा नाही.
 १३. दारूचा अगर ताडीचा व माडीचा दुष्काळामुळे कमी खप होत आहे किंवा नाही.
 १४. घोडी, गुरे, वगैरेच्या देान माहण्यापूर्वीच्या व हल्लींच्या वाजारांत किमतीविषयी कळविणे.
 १५. अडाणी गरीब लोकांचे पैसे विनाकारण दारू पिण्यांत जातात ते न जावे व त्यांच्या शरीराची हानि न व्हावी व दुष्काळाच्या प्रसंगी तरी ते पैसे त्यांच्या निर्वाहाच्या उपयोगी पडावे ह्मणून सरकाराकडे दारूची दुकानें निदान दुष्काळांत तरी बंद करण्याविषयी आपलेकडून अर्ज गेले आहेत किंवा नाही ते कळविणे.
 १६. गुरे वगैरे चरण्याकरितां रातें मोफत खुलीं करण्याकरितां व दुष्काळ फंडाच्या मदतीनें प्रसंगीं तोटा सोसून माफक दरानें धान्य विकण्याचीं दुकानें काढण्याकरितां व कालव्याचें पाणी तूर्त जिराईतास फुकट मिळण्याकरितां वगैरे अर्ज सरकाराकडे झाले असल्यास कळविणे.
 १७. हिंदूंची अनाथ मुलें अनाकरितां खिस्ती लोकांच्या हातीं पडूं नयेत ह्मणून आपलेकडे काय तजवीज झाली आहे ती कळविणे.
 याहूनही कमीजास्त माहिती जी खरी व विश्वसनीय असेल ती सभेकडे वरचेवर कळविली असतां ती सरकारांत कळविण्यांत येईल.

आपले

शिवराम महादेव परांभे, एम. ए.

अच्युत सिताराम साठे, एम. ए.

सेक्रेटरी सार्वजनिक सभा,

दुष्काळ कमिटी, पुणे.

श्रीराम समर्थ

पुणे सार्वजनिक सभा-कचेरी

१७२३ शुक्रवार पेठ, पुणे शहर.

ता. २८. १२. १९३८.

कृ. सा. न. वि. वि.

आपल्या देशांतील लोकांची स्थिति सुधारण्याचे बाबतीत आजपर्यंत सरकार व लोक यांचे धोरण एक नव्हते; किंबहुना ते परस्पर विरुद्धहि होते. परंतु आतां प्रांतिक स्वायत्तता मिळाल्यामुळे, म्हणजे कांहीं मर्यादित स्वरूपांत प्रांताचा-लोकांचा कारभार करण्याचे काम लोकांकडे आल्यामुळे, सरकार व लोक यांच्यातील हा विरोध नाहीसा व्हावा हें स्वाभाविक आहे. अर्थात् प्रांतांतील कारभाराचे बाबतीत आतां लोक हेच सरकार झाले असल्यामुळे त्यानें ठरविलेल्या कार्यक्रमांत त्यास मदत करणें म्हणजेच आपण आपला उद्धार करणें होय हें उघड आहे.

या दृष्टीनें हल्लीचे मुंबई सरकारनें खेडेगांवांच्या बाबतीत योजिलेल्या कामासंबंधानें आपणांशीं व आपल्या गांवांतील मंडळींशीं चर्चा करण्याकरितां व विचार विनिमयाकरितां मी आपल्या गांवीं तारीख २ १७ १९३८ बुधवार रोजी येणार आहे. याच दिवशीं केव्हांहि जाहीर सभा भरविण्याची तसदी घेण्याची कृपा करावी. शक्य तर आजुबाजूंच्या गांवांचे लोकहि समेस बोलवावे. मी दौऱ्यावर असल्यामुळे मला पत्र मिळणार नाही. मी मात्र वर लिहिलेल्या दिवशीं बिनचूक येतो. तरी सभा भरविण्याची व्यवस्था अवश्य करावी. भरंवसा जाणून लिहिलें आहे. तसदी देत आहे, क्षमा करावी ही विनंति.

आपला

सदाशिव विनायक वापट

चिटणीस

पुणे सार्वजनिक सभा.

लोकसंग्रह, पुणे २.]

ADDRESSES TO H. E. MARQUIS OF RIPON.

FROM

THE BOMBAY PRESIDENCY.

PRESENTED THROUGH

THE POONA SARVAJANIK SABHA.

ON

18th December 1884.

NAMES OF DISTRICTS.

No. OF SIGNATURES.

Total number of signatures.

Grand total of addresses.
contained in 10 volumes. }

Grand total of signatures.
contained in 10 volumes. }

Volume No.

PRINTED AT THE "DHAN PAKASH" PRESS.

POONA.

॥ श्री ॥

पुणे सार्वजनिक सभा-कचेरी

१७२३ शुक्रवार, पुणे शहर.

तारीख ८/५/४०.

क्र. सा. न. वि. वि.

देशभक्त रा. लक्ष्मण वळवंत ऊर्फ आण्णासाहेब भोपटकर यांच्या वयाची साठ वर्षे संपून त्यांना वैशाख शुद्ध प्रतिपदा शके १८६२ बुधवार (तारीख ८/५/१९४०) रोजी एकसष्टावे वर्ष लागत आहे. रा. आण्णासाहेब भोपटकर यांनी राष्ट्रीय जीवनाच्या निरनिराळ्या क्षेत्रांत गेली ३५ वर्षे जी विविध कामगिरी केली ती सुप्रसिद्धच आहे. पुणे सार्वजनिक सभेचे, प्रथम सामान्य सभासद, त्या नंतर चिटणीस व पुढे एक उपाध्यक्ष या नात्यांनी त्यांनी सभेची अनेक प्रकारे सेवा केली आहे; हे सर्व लक्षांत घेऊन महाराष्ट्रांतील या थोर पुढाऱ्याचा षष्ठ्यब्द-पूर्ति-समारंभ होणे अवश्य आहे.

पुणे सार्वजनिक सभेतर्फे सभेच्या दिवाणखान्यांत तारीख १० मे १९४० शुक्रवारी सकाळी साडेआठ वाजतां सभेचे सन्मान्य अध्यक्ष रा. नरसिंह चिंतामण केळकर यांचे हस्ते प्रथम रा. आण्णासाहेब भोपटकर यांच्या तैलचित्राचे अनावरण होऊन नंतर त्यांना मानपत्र देऊन त्यांचा सत्कार करण्यांत येणार आहे. सदर सुप्रसंगी आपण अगत्य येण्याची कृपा करावी ही विनंति.

महादेव धोंडो विद्वांस

सदाशिव विनायक बापट

चिटणीस

पुणे सार्वजनिक सभा

The undersigned
request the pleasure of

Mr. ....

.....
company at a *Pan Supari* party in honour of the Hon'ble Sir
William Wedderburn Bart at the Town Hall (Hirabg) on
Monday the 2nd May 1887 at 6 p. m. precisely.

S. H. CHIPLONKAR.

S. H. SATHE.

Poona 1st May 1887.

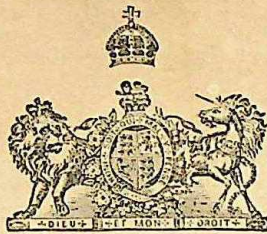
Secretaries P. S. Sabha.

श्री.

विनंती विशेष. मेहेरबान सर वुडलियम वेडरबर्न बारोनेट, मुंबई सरकारचे चीफ सेक्रेटरी, यांची स्वारी आपले जागेचा राजनिामा देऊन येत्या शुक्रवारी विलायतेस जाणार. त्यांची स्वारी उदईक येथे येणार आहे, व एक दिवस येथे राहून लागलीच मुंबईस जाणार आहे. ते जाण्यापूर्वी त्यांची भेट व्हावी अशी येथील पुष्कळ लोकांची इच्छा आहे. सबब त्यांस उदईक (ता० २ मे सन १८८७ सोमवार रोजी) सायंकाळी ५॥ वाजतां हिराबागेत पानसुपारी करितां बोलाविले आहे. तरी सदर प्रसंगी आपण येण्याची मेहेरबानगी करावी. कळावे हे विनंती. पुणे, ता० ११/५/८७.

सिताराम हरि चिपळुणकर,
शिवराम हरि साठे,
सेक्रेटरी सार्वजनिक सभा पुणे.
नारायण भाई दांडेकर,
सेक्रेटरी फिमेल हायस्कूल.
गंगाराम भाऊ ह्रसके,
सेक्रेटरी डे० असोशियेशन.
नारायण दामोदर योगी,
सेक्रेटरी पाठशाळा
व गायनसमाज.
कृष्णाजी रघुनाथ केळकर,
सेक्रेटरी नोटिव जनरल लायब्ररी.
वामन प्रभाकर भावे,
प्रि० ने० इ० पुणे.
कृष्णाजी वासुदेव जोशी,
प्रेसिडेंट लवादकोर्ट.
नारायण विष्णु आपटे,
सेक्रेटरी व्यापारी मंडळी पुणे.

IMPERIAL ASSEMBLAGE,
DELHI, January 1st, 1877.

CARRIAGE TICKET for Spectators' Block.

F. C. Dukes

Secretary, Imperial Assemblage Committee.

legible written thereon
THE COMMISSIONER C. D.

Requests the Honour of

Mr. Shrovan Hari Satter

PRESENCE AT THE COUNCIL HALL POONA, TO MEET

HIS EXCELLENCY THE VICEROY.

At 2-30 P. M. on Friday the 19th November 1886.

Sarvajanik Sabha, Poona,
presents compliments and requests the
pleasure of your company
at an Address
to be delivered by
Sjt. Malini Ranjan Sarkar,
President, National Chamber of Commerce, Calcutta
on Tuesday, the 24th September 1935 at 6 p. m.
in the Tilak Memorial Hall

on
"INDIA'S RURAL ECONOMY"

Mr. N. C. KELKAR has kindly consented to preside.

Poona
23-9-1935

}

D. V. Divekar
S. V. Bapat
Secretaries.

कारभारीमंडळ-सभा

पुणे सार्वजनिक सभा-कचेरी

सार्वजनिककाका-दिवाणखाना,

१७२३, शुक्रवार, पुणे २.

दिनांक ३१।८।१९५३

विनंति :-

‘सभे’ च्या कारभारीमंडळाची सभा बुधवार दिनांक २-९-१९५३ ला सायंकाळी साडे सहा वाजता ‘सभे’च्या सार्वजनिककाका-दिवाणखान्यांत भरणार आहे. त्या वेळी आपण येण्याची कृपा करावी.

सभेपुढील कामे :-

- (१) दिनांक १०।८।५३ ला भरलेल्या ‘सभे’ च्या कारभारीमंडळाच्या बैठकीचा वृत्तान्त कायम करणे.
- (२) वरील सभेतील कामांचा निकाल निवेदन करणे.
- (३) महाराष्ट्रातील हुष्काळनिवारणार्थ पाटबंधारे निर्माण करण्याविषयी सरकारास मागणी करण्याबद्दल विचार करणे.
- (४) ‘स्वदेशी’चा पुरस्कार करण्यासंबंधाने आपली कांही योजना असल्यास ती ‘सभे’कडे पाठविण्याबद्दल कारभारी-मंडळाच्या सर्व सभासदांस विनंतिपत्र पाठविण्यांत आले होते. त्याप्रमाणे सदर योजनेच्या विषयाचा विचार करणे.
- (५) ‘सभे’ च्या इमारत दुरुस्तीसंबंधाने विचार करणे.
- (६) सातारा-जलमंदिरांतील चोरीच्या खटल्यांत कोर्टाने निर्दोषी म्हणून ठरविलेल्या श्री. आपटे प्रभृति सर्व आरोपींना करण्यांत आलेल्या भयंकर मारहाणीबद्दल चौकशी करून त्यांत अपराधी ठरतील त्या पोलीस अधिकाऱ्यांना शासन करण्याविषयी सरकारास सूचना करणे.
- (७) अध्यक्षांच्या परवानगीने आयत्या वेळेच्या कामांचा विचार करणे.

रघुनाथ बापूजी फडके

सदाशिव विनायक बापट

चिटणीस, पुणे सार्वजनिक सभा.

॥ श्री ॥

विनंति.

पुणे, ता. ११/२/३७

कृ. सा. न. वि. वि.

बुधवार तारीख ३ माहे फेब्रुवारी सन १९३७ रोजी
दुपारीं १॥ वाजतां दाणेआळींतील सार्वजनिक सभेच्या
दिवाणखान्यांत श्री. ल. व. उर्फ आण्णासाहेब
भोपटकर व सौ. सुभद्राबाई तारकुंडे यांच्या
निवडणुकीच्या कार्याचा विचार करण्याकरितां खासगी
सभा आहे. तरी आपण त्यावेळीं अवश्य यावे अशी
विनंति आहे.

क. लो. अ. हे विनंति.

आपला,

नरसिंह चिंतामण केळकर.

माधव प्रेस, पुणे.]

... સ્રી. સદાશિવરાવજી વાળ

કુળે.

पुणे सार्वजनिक सभा.

कारभारी मंडळाची सभा.

ता. २-९-१९५३.

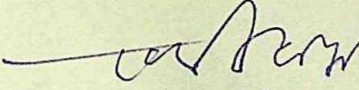
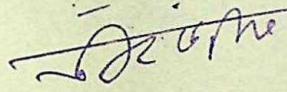
मंजूर झालेले ठराव.

ठराव २.

सातारा जलमंदीरांतील चोरीच्या खटल्यां बाबत सरकारास विनंति.

सातारा जलमंदीरांतील चोरीचा खटला खळबळ जनक होता. अितकेच नव्हे तर खटल्याच्या न्यायालयांतील चौकशीत आरोपींनी आपणांस पोलिसांनीं केलेल्या निर्दय व मयंकर मारहाणीस घीटपणे वाचा फोडली या संबंधाचे जे अहवाल वृत्तपत्रांत प्रसिध्द झाले आहेत ते वाकून प्रत्येक नागरिकास अत्यंत खेद वाटल्या वाचून रहाणार नाही. सदर खटल्यांतील आरोपीवर आरोप ठेवण्या अितकासुध्दां पुरावा पुढें न आल्यामुळे न्यायाधिकांनी सर्व आरोपितांना दोषमुक्त सोडून दिले. खटल्याच्या या निकालानें न्यायाची चाड व अभिमान असणाऱ्या सर्वांना समाधानच वाटलें. तथापि या खटल्यांत पोलिसांनीं आरोपींना केलेल्या मारहाणीची निःपक्षपातीपणानें चौकशी होऊन ज्यांच्या हातून हे मारहाणीचे अनुचित व निषेधाह प्रकार घडल्याचे खात्रीलायक सिध्द होऊन त्यांना योग्य शासन देणे जरूर आहे. हें झाले नाही तर जन्मतः पोलीस दलाबद्दलचा अभिमान व आदर कमी होतील. अर्थात अशी परिस्थिती निर्माण होणे ठीक नाही. तरी सरकारानें या प्रकरणी न्याय खात्यांतील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची चौकशी समिती नेमून तिचा अहवाल प्रसिध्द करावा व

ज्या पोलीस अधिकाऱ्यांच्या हातून हे अनुचित व अमानुष प्रकार
घडले असे सिध्द होतील त्यांना कडक शासन करावे असे ^{या} ~~स~~ समवे
सरकारास सांगणे आहे.

श्री

पुणे सार्वजनिक सभा-कचेरी

१७२३, शुक्रवार, पुणे २

दिनांक १९।७।१९५३

सादर सा० नमस्कार, विनंति विशेष—

कै० सार्वजनिक काकांची पुण्यतिथि दिनांक २९।७।१९५३ बुधवार रोजी, नेहेमीप्रमाणे, पुणे सार्वजनिक सभेच्या विद्यमाने साजरी होणार आहे. सार्वजनिक काका हे महाराष्ट्रांतच नव्हे तर अखिल भारतांत स्वदेशीचे पहिले प्रवर्तक म्हणून समजले जातात. ही गोष्ट लक्षांत घेऊन या पुण्यतिथीच्या दिवशी महाराष्ट्रांतील स्वदेशी कारखानदार व व्यापारी यांची एक बैठक भरवून स्वदेशीच्या प्रश्नास चालना देण्याचा विचार करावा असे 'सभेने' योजिले आहे. सध्या स्वदेशीची पुष्कळ पीछेहाट झालेली आहे, व त्याचा परिणाम स्वदेशी उद्योगधंद्यावर व व्यापारावर होत आहे. आज देशा-मध्ये वेकारी एक सारखी वाढत आहे. या वेकारीवर एक जालीम उपाय देशामधील उद्योगधंदे वाढणे हा सर्व संमत समजला जातो. उद्योगधंद्याची वाढ होण्यास लोकां-मध्ये स्वदेशीची पुन्हा मोठी जागृति करण्याची जरूरी उत्पन्न झाली आहे. ही जागृति करतांना स्वदेशी माल उत्पन्न करण्याची व खपविण्याची मुख्य अडचण मार्गांत उभी राहते. म्हणून महाराष्ट्रांतील कारखानदारांनी, व्यापाऱ्यांनी व स्वदेशीच्या अभि-मान्यांनी हा प्रश्न पुन्हा कसा जोमांत पुढे न्यावा याचा विचार केला पाहिजे. त्यासाठी योग्य प्रसंग म्हणजे कै. सार्वजनिक काकांच्या पुण्यतिथीचा दिवस आहे असे सभेस वाटते.

भारतांत जे दरिद्री प्रांत आहेत त्यांत महाराष्ट्राची गणना होते. महाराष्ट्रांतील हे दरिद्री महाराष्ट्रांत उद्योगधंदे उभे राहिल्याशिवाय व जोरावल्याशिवाय दूर होणे फार कठीण आहे. आपण सृज महाराष्ट्रीय वंधू ही गोष्ट चांगली जाणताच. स्वदेशीची महाराष्ट्रास गेली ८०-८५ वर्षे पूर्ण ओळख आहे. सध्या तिला मलीन स्वरूप प्राप्त झाले आहे; ते दूर करण्याचा प्रयत्न 'सभा' करू इच्छिते. आपण या बैठकीस उपस्थित होऊन 'सभेच्या' या औद्योगिक सेवेच्या कार्यांत मदत करावी अशी विनंति आहे. ही बैठक दिनांक २९ जुलै १९५३ बुधवार रोजी लो० टिळक-मंदिरांत दुपारी २ ते ५-३० 'सभेचे' उपाध्यक्ष श्री. तात्यासाहेब करंदीकर, महाराष्ट्रांतील सन्माननीय अर्थशास्त्रज्ञ व स्वदेशीचे कट्टे अभिमानी, ह्यांच्या अध्यक्षतेखाली भरणार आहे. तरी या बैठकीस आपण अवश्य येण्याची कृपा करावी.

बैठकीनंतर टिळक-मंदिरांतच सायंकाळी साडे सहा वाजतां श्री. ज. स. करंदीकर यांच्या अध्यक्षतेखाली श्री. शिवराम लक्ष्मण करंदीकर एम्. ए., एल्. एल्. बी. यांचे 'स्वदेशी' वर जाहीर भाषण होणार आहे. त्या वेळींही आपण उपस्थित असावे अशी विनंति आहे.

उत्तरीं आपली मान्यता कळवाल अशी उमेद आहे.

कळावे, कृपा लोभ असावा ही विनंति.

आपले नम्र

रघुनाथ बापूजी फडके
सदाशिव विनायक बापट

चिटणीस,

पुणे सार्वजनिक सभा

पुणे सार्वजनिक सभा .

कारभारी मंडळाची सभा .

तारीख २-९-१९५३ .

मंजूर झालेले ठराव .

ठराव १ :

महाराष्ट्रांतील दुष्काळ निवारणार्थ पाटबंधारे लवकर निर्माण करण्या-
विषयीं सरकारास सूचना .

स्वतंत्र भारताची आर्थिक व औद्योगिक अन्नति व्हावी व प्रजेचे सुख वाढावे या दृष्टीनें राजकृत्यांनीं योजलेल्या अनेक उपक्रमांत पंचवार्षिक योजनेचा उपक्रम प्रमुख गणला जातो . भारत हा कृषीप्रधान देश या दृष्टीनें शेती व अन्नधान्य उत्पादन यांची अर्जितावस्था करणे हाच मोठा जिद्दहाळ्याचा व तातडीचा प्रश्न आहे . अवर्षण व दुष्काळ यांवर महत्वाचा उपाय म्हणजे देशांतील पाटबंधारे वाढवणे हा होय .

महाराष्ट्रांत पाटबंधारे जवळ जवळ नाहीतच पण सहयाद्रीच्या खोऱ्यांत पडणारा पाण्याचा साठा पाट बंधान्याच्या योजनेने उपयोगांत आणला तर अवर्षण व दुष्काळ यांचे पासून महाराष्ट्राचे बरेचसे संरक्षण होईल, याच दृष्टीनें पंच वार्षिक योजनेतील महाराष्ट्रांतील पाट बंधान्यांना

पहिले महत्त्व देऊन त्यांची अंमल बजावणी करणे हें अत्यंत जरूर आहे .

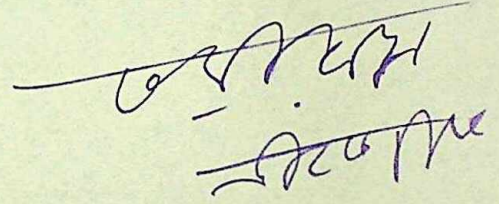
कोयना , मुठा , कुवडी , गिरणा हे नवे पाट बंधारे तयार झाल्यास व हल्लीं असलेल्या धरणांतून नवीन कालवे काढणेची योजना केल्यास

महाराष्ट्रांतील शेती व अन्न धान्य उत्पादन यांची प्रगति होईल यांत संदेस नाही . मुंबई प्रदेश सरकारने पाट बंधारे व धरणे यांचे महत्त्व

ओळखून आपल्या कार्यक्रमांत त्यांना अग्रस्थान देवून ऐकामागून ऐक अशा पांचही योजना हातीं घेऊन त्या पार पाडण्याचा निश्चय करावा व मध्यवर्ती सरकारास त्याकांमीं जरूर तें सहाय करण्यास भाग पाडावें केवळ दीर्घ सूत्रीपणा अगर बौफकिरी हल्लींच्या परिस्थितींत तरी उपयोगाची नाही. लोकाहितकारी म्हणवणाऱ्या सरकारनें तरी या गोष्टीची आंच व कळकळ बाळगली पाहिजे असें या सभेचें मत आहे.

जावक क्रमांक

22

पुणे सार्वजनिक सभा-कचेरी,

सार्वजनिककाका-दिवाणखाना,

१७२३, शुक्रवार पेठ, पुणे शहर.

दिनांक ४ १ ९१५३.

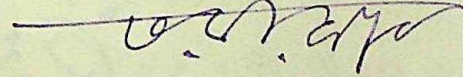
श्री. रा.रा. सेक्रेटरी, पंत प्रधान, मुंबजी सरकार,

पुणे कौन्सिल हॉल यांसी.

कृ. सा. न. विनंति विशेष:-

समेच्या कारभारी मंडळाची बैठक दिनांक २-९-१९५३ ला भरली होती. त्या समेत सर्वानुमते मंजूर झालेले दोन ठराव सोबत पाठविले आहेत. त्यांचा सहानुभूतीने विचार होऊन त्या संबंधाने सरकार काय करणं अर्च्छिते ते कळविण्याची कृपा व्हावी ही विनंति.

आपला नम्र,

चिटणीस,

पुणे सार्वजनिक सभा.